Dro L. L. Zamenhof

Інтернаціональний язик

ЕСПЕРАНТО
Internacio Lingvo

Граматика, формація до тво-
рення слів і 50 лекцій.

Видання
"ГОЛОСУ ПРАВДИ"
119 East 7th Street
NEW YORK, N. Y.

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

Dr̲o̲ L. L. ZAMENHOF

Інтернаціональний язик

ЕСПЕРАНТО

Internacio Lingvo

Граматика, формація до творення слів і 50 лєкцій.

1921.

Видання

“Голосу Правди”

119 EAST 7-th STREET

NEW YORK, N. Y.

Друкарсько-Видавнича Спілка «Робітник»
30 St. Marks Pl., New York, N. Y.

ВСТУП.

Яку користь будемо, мати, наколи ввійде в ужитя в цілім світі міжнародний язик Еспераньто?

Щоб відповісти на се питання, мусимо **вперед представити собі**, що сей язик є вже принятий світовим загалом, або, що найменше. кожда більше образована людина, вміє висловити як устно, так і письменно сим язиком свою думку. Тоді, безуслівно врибається одна найголовнійша перешкода поміж народами ріжних язиків. Прим.: чи поїдеш до чужого краю в якій справі, або потреба вимагає переписатись з чоловіком иншої нації — не потребуєш учитися його язика, бо **оден спільний** міжнародний язик дасть спромогу порозумітись з чоловіком якої небудь нації.

Язик сей, не вмішуючись в нутрішне житя народів, улекшить вза-

їмні їх відносини і віддасть неоціненені прислуги для загально-людських цілий.

Ніодин язик ніякого народу не міг ніколи бути принятим яко міжнародний язик, понеже, наколиб і вибрали який з помеже істнуючих язиків, яко міжнародний язик, не ввійшовби він був в ужитя, з причини заздрости инших націй. або прост з причини, що в нім щонебудь знаходиться тяжшого до виученя його иншим націям, то власне з сеї причини прийшли люде до переконаня, що міжнародним язиком може бути хиба **штучний язик.** Над сею справою богато людий ломало собі немало голови, аж вкінци удалось д-ри Людвикови Цаменгофови з Варшави винайти такий язик, і в р. 1837 він оголосив його.

Язик Есперанто, є дуже легкий до виученяся. Ціла його граматика складаєсь всего з 16 коротких правил, які посідають закінченя і додатки, за помочию яких можна витворити з одного слова дуже богато инших. Рівнож, сей язик є приступний для кождого чоловіка і легко його научитись навіть такому чоловікови, що заледве може читати латинську азбуку.

Підручника до язика Есперанто є вже на всіх инших язиках, а на українському до сего часу, як щось появилось, то було в малесеньких виданях, з яких не можна було богато научитись.

Ми уважаючи на вагу так важного діла як **ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ ЯЗИК**, постановилисьмо сформувати після укр. граматики і видати отсей досить обширний підручник для укр. загалу, з якого можна научитись без жадного учителя, досить добре міжнародного язика.

Т. Ф-н.

АЗБУКА ЕСПЕРАНТО.

Азбука:	Читаєсь:	Назва:
A a	а	a
B b	б	bo
C c	ц	co
Ĉ ĉ	ч	ĉo
D d	д	do
E e	е	e
F f	ф	fo
G g	ґ	go
Ĝ ĝ	дж	ĝo
H h	г	ho
Ĥ ĥ	х	ĥo
I i	і	i
J j	й	jo
Ĵ ĵ	ж	ĵo
K k	к	ko
L l	л	lo
M m	м	mo
N n	н	no
O o	о	o
P p	п	po
R r	р	ro
S s	с	so
Ŝ ŝ	ш	ŝo
T t	т	to
U u	у	u
Ŭ ŭ	у	ŭo
V v	в	vo
Z z	з	zo

ЧАСТИ МОВИ.

1) ПЕРЕДІМЕНИК.

Передіменик є лише означений **la**, оден для всіх родівників, відмін і чисел; неозначеного нема. Наприм. **la homo** чоловік; **la stelo** звізда; **la maro** море.

2) ІМЕНИК.

Іменик завсігди кінчиться на **o.** Для витворення числа многого додається закінчення **j.** Наприм. **homoj** народ (люди); **steloj** звізди; **maroj** моря.

Відмін є дві: перший, на питання хто, що? і другий на питання кого? чого?; сей послідний витворюєсь з першого за доданєм закінченя **n.** Решта відмін витворюєсь за помочию приімеників: **de** (від), **al** (до), **kun** (з), **per** (через), або инших приімеників відповідно до значеня слова. Наприм. **patro** отець (батько), **al patro** отцю,**patron** отця, **por patroj** для вітців, **patrojn** вітців.

3) ПРИКМЕТНИК.

Прикметник закінчується завсігди на **a.** На пр. **kara patro** дорогий отець; **kara patrino** дорога мати; **kara infano** дороге дитя.

Відміни і числа суть ті самі, що і для імеників. На пр. **bonan patron** доброго вітця; **junan patrinon** молоду маму; **kleraj homoj** славні люди; **helaj steloj** ясні звізди; **vividis belajn teatrojn** бачилисьте красні театри.

Другий степень прикметника твориться за доданєм слова **pli** (більше), а третий — за доданєм слова **plej** (найбільше); слово "чим" товкуєсь через **ol** На пр. **Pli blanka ol neĝo** білійший від снігу; **plej pura akro** найчистійша вода.

4) ЧИСЛІВНИК.

Числівники головні не відміняються: **unu** (1), **du** (2). **tri** (3), **kvar** (4), **kvin** (5), **ses** (6). **sep** (7), **ok** (8), **naŭ** (9), **dek** (10), **dekunu** (11), **dektu** (12), **dektri** (13), **deksep** (17), **dudek** (20), **dudek kvar** (24), **tridek** (30), **tridek sep** (37), **kvardek** (40), **kvindek** (50), **sesdek** (60), **sepdek** (70), **okdek** (80), **naŭdek** (90), **cent** (100), **cent kvardek sep** (147), **ducent** (200), **tricent** (300), **mil** (1000), **miliono** (мілїон).

Десятки і сотки творяться через просте полученє числівників.

Для утвореня числівників порядкових додається закінченє прикметника.

Для головних — закінченє **obl.**
Для дрібних (дробів) — **on.**
Для збірних — **op.**
Для поділових — **po.**

Опріч того можуть бути єще числівники іменикові і прислівникові. На пр. **Kvincent tridek tri** — 533; **kvara** четвертий; **unuo** одиниця; **due** подруге; **triobla** потрійний; троякий; **kvarono** четверта часть; **duope** в двоє; **po kvin** по пять.

5) ЗАІМЕНИК.

Заіменики особисті: **mi** я, **vi** ви, ти, **li** він, **ŝi** она, **ĝi** оно (о річи або звіряти — уживається лишень в числі одинокім), **si** себе, **ni** ми, **ili** они, **oni** (заіменик річевий числа многого.)

Заіменики присвойні творяться через доданє прикметникового закінченя. На пр. **mia** мій, моя, моє, **via** ваш, ваша, ваше.

Заіменики відміняються як іменики. На пр. **min** мене; **miaj** мої, моє; **siajn** своїх, своє.

6. ДІЄСЛОВО.

Дієслово не відміняєсь через особу або число (на пр. **mi faras** я роблю, **la patro faras** отець робить, **ili faras** вони роблять.)

Поділ дієслова;

а) Дієслов недоконаний кінчиться на і (**fari** робити).

б) Час теперішний — **as** (**mi faras** я роблю).

в) Час минувший — **is** (**li faris** він робив.)

г) Час будучий — **os ili faros** вони будуть робили).

д) Спосіб можливий теперішний — **us** (**ŝi farus** вона робилаби).

с) Дієсл. розказуючий — **u** (**faru** роби, робіть).

Дієслови відмінні і невідмінні.

а) Дієслов теперішного часу — **ant** (**faranta** роблючий; **farante** робючи.)

б) Дієслов часу минувшого — **int** (**farinta** котрий зробив).

в) Дієслов часу будучого — **at** (**farata** робючий).

г) Дієслов можливий часу теперішного — **it** (**farita** зроблений).

д) Дієслов можливий часу будучого — **ont** (**faronta** котрий зробить).

Всі форми дієслова можливого твориться за помочею відповідної форми **esti** (бути) уживається лишень притім приіменика **de** (пр. ŝi estas amata de ĉiuj — вона є люблена через всіх).

7. ПРИСЛІВНИК.

Прислівники мають закінченє **e.** Прислівники степенюються так само як і прикметники. На пр. **mia frato pli bone kantas ol mi** — брат мій лучше співає від мене.

8. ПРИІМЕНИК.

Приіменики (de, al, per, kun, і т. д.) завсігди суть ставлені перед першою відміною.

б) Загальні правила.

1) Наголос (акцент) паде завсігди на передпослідний вислів.

2) Слова зложені творяться простим полученєм висловів (головний вислів буває завсігди при кінци). На пр. **vaporŝipo** пароплав (шіфа), з **vapor** пара, **ŝip** шіфа, а **o** закінченє іменика.

3) При декотрих заперечаючих реченях опускаєсь заперечуючий прислівник **ne,** як пр. **mi nemiam vidis** ніколи не бачивім.

4) На питанє "куда" слова прибирають закінченє прислівників притакливих. На пр. **tie** там (в тамтім місци), **tieu** там, (до того місця.).

5) Кождий приіменик має означене певне значінє; наколи приходиться уживати приіменика в реченях, де вибір його не виплиavає з

певної річи, буває звичайно уживаний приіменик **je**, який не має певного значіня; пр. **ĝoji je tio** тішитися з того; **malsana je la okuloj** слабий на очи; **enuo je la patrujo** тоска (журба) за вітчиною і т. д. Зрозумілість мови зовсім не зле виглядає з сеї причини, понеже всі мови в подібнім случаю уживають якогонебудь приіменика, щоб лишень був відповідний в відношеню до яснійше зрозумілого слова.

6) Всі так звані чужі слова в міжнароднім язиці не підлягають жадній зміні, пр. **teatro** театр, а театральний **teatra.**

7) Закінченя іменикiв і прикметників можна опустити і заступити їх апострофом пр. **Vagner'** замість **Vagnero, de l'mondo** зам. **de la mondo.**

ВСТУП ДО СЛОВАРЯ.

В інтернаціональнім язиці можна з кождого слова зформувати згідно з граматичними засадами і правилами богато речень, без потреби виучуваняся їх з осібна. Щоб з одного слова зформувати реченя, ми послугуємося:

1) Граматичними закінченями, пр. **koleri** гніватися, **kolero** гнів, **kolera** гнівний, **kolere** гнівно, **mi koleras** гніваюся: **morti** умирати, **morto** смерть, **morta** смертельний, **martinto** небіщик; **ekster** зверха, (поверховно), **ekstera** зверніший, **ekstero** поверховність; **tuj** зараз, **tuja** втій хвили; **paroli** говорити, **parolo** мова, розмова, бесіда, **paralanto** бесідник і т. д.

2) Злученєм слів, пр. **eniri** входити (**en** в, **iri** ходити), **eliri** виходити (**el** з, в,) **aldoni** додавати (**al** до, **doni** давати), **rulkunteno** ролєта (віконниця, заслона на вікно), **ruli** звивати, **kurteno** заслона), **ŝvitbanejo** лазня, **ŝviti** потитися, **banejo** лазня) і т. д.

3) І слідуючими додатками в кручених складнях:

mal — по простому противорічить, пр.: **bona** добрий, **malbona** злий, (тлумачиться **ne bona**), **forta** сильний, моцний, **malforta** слабий, **estimi** шанувати, **malestimi** погорджувати, **bela** красний, гарний, **malbela** бридкий, поганий, **ĝoji** тішитися, **malĝoji** смутитися, **beni** благословити, **malbeni** проклинати, **su-**

pre на верха, **malsupre** на споді (на долі.).

in — означає рід женський, пр. **patro** батько, **patrino** мати, **frato** брат, **fratino** сестра, **fianĉo** нарічена, **fianĉino** наріченний, **koko** когут, **kokino** курка, **kato** кіт, **katino** кітка.

il — знаряди, пр. **haki** рубати, **hakilo** сокира, **kombi** чесати, **kombilo** гребінь, **kudri** шити, **kudrilo** голка (ґгла), **tondi** стричи, **tondilo** ножиці.

ad — **iri** іти, **irandi** ходити, **pafo** вистріл, **pafado** стріленє, **esti** бути, **estadi** бувати.

aĵ — річ з означеним характером або продукт з даного матеріялу, пр. **malnova** старий, **malnovaĵo** старинність, **mola** мягкий, **molaĵo** мягота, **frukto** овоч, **fruktaĵo** щось зроблене з овочів.

an — **regno** держава, **regnano** горожанин, **vilaĝo** село, **vilaĝano** селянин, **kristano** христіянин.

ar — **arbo** дерево, **arbaro** ліс, **ŝtupo** ступінь, (сажень), **ŝtuparo** сходи, **vorto** вираз, слово, **vortato** словар, **militisto** жовнір, **militistaro** військо міліція.

bo — **patro** батько, **bopatro** тесть, **bopatrono** теща, свекруха, **bofrato** шваґер, **filino** дочка, **bofilino** невістка.

ĉj — **nj** — **Petro** Петро, **Peĉjo** Петрусь, **Mario** Мария, **Manjo** Мария, **Jaĉjo** Іван, **Helenjo** Олена.

dis — **jeti** кинути, **disjeti** розкинути, **kuri** бігти, **diskuri** розбігатися.

ebl — **fleksi** згинати, **fleksebla** вигиньчистий, **povi** могчи, **povebla** можливий, **travidi** бачити через щось, **travidebla** прозорний.

ec — **bela** красний, **beleco** красота, **bona** добрий, **boneco** доброта, **virino** женщина, **virineco** женщинність, **amiko** приятель, **amikeco** приязнь, **granda** великий, **grandeco** великість.

edz — **edzo** муж, **edzino** жінка, **doktoro** доктор, **doktorino** докторова.

eg — **pordo** двері, **pordego** брама, **pluvo** дощ, **pluvego** злива, **varma** теплий, **varmega** горячий, **granda** великий, **grandega** кольосальний.

ej — **kuiri** варити, **kuirejo** кухня, **preĝi** молитися, **preĝejo** церков, **lerni** учитися, **lernejo** школа.

ek — **kanti** співати, **ekkanti** заспівати, **brili** блищитися, **ekbrili** блиснути, **bati** бити, **ekbati** ударити.

em — **kredi** вірити, **kredema** легковірний, **ŝpari** щадити, **ŝparema** ощадний, **singardi** стеречися, **singardena** осторожність.

er — частина збірної цілости, пр. **sablo** пісок, **sablero** зерно піску, **mono** гроші, **monero** гріш, **fajro** огонь, **fajrero** іскра.

estr — **ŝipo** шіфа, **ŝipestro** капітан корабля, **regno** держава, **regnestro** пануючий.

et — **monto** гора, **monteto** підгіре, **ridi** сміятися, **rideti** усьміхатися, **dormi** спати, **dormeti** дрімати, **malvarma** зимний, **malvarmeta** холодний.

ge — **gepatroj** родичі, **mastro** господар, **gemastroj** господарство.

id — **hundo** пес, **hundido** песя, **koko** когут, **kokido** курча, **kokidino** квочка.

ig — **pura** чистий, **purigi** чистити, **morti** умирати, **mortigi** убивати, **edzo** муж, **edzigi** женити, **for** проч, **forigi** усувати.

iĝ — **pala** блідий, **paliĝi** блідніти, **fluida** плинний, **fluiĝi** статися плинним, **fianĉo** наріченний, **fianĉiĝi** заручитися, **al** до, **aliĝi** прилучитися.

ind — **kredi** вірити, **kredinda** достойний віри, достовірний, **laŭdi** хвалити, **laŭdinda** гідний похвали, **memori** памятати, **memorinda** памятний.

ing — **kandelo** свічка, **kandelingo**

свічник, **fingro** палець, **fingringo** наперсток.

ist — **laboro** праця, **laboristo** робітник, **boto** чобіт, **botisto** швець, **kuraci** лічити, **kuracisto** лікар, **ŝteli** красти, **ŝtelisto** злодій.

mosto — **reĝo** король, **Via Princa Moŝto** княжа величність, **Via Reĝa Moŝto** Ваша королевська величність.

re — **iri** йти, **reiri** вернути, **doni** дати, **redoni** віддати, **viviĝi** ожити, **reviviĝi** воскреснути.

uj — **mono** гроші, **monujo** пулярес, **pomo** яблоко, **pomujo** яблінь.

ul — **bela** красний, **belulo** пристойний мущина, **malsaĝa** дурний, **malsaĝulo** дурень, **riĉa** богатий, **riĉulo** богач.

um — **plena** повний, **plenumi** сповнити.

ВАЖНІЙШІ ЗАІМЕНИКИ І ПРИСЛІВНИКИ.

ia = якийсь, якийнебудь.
ial = длячогось.
iam = колись, колинебудь.
ie = десь, денебудь.
iel = якось, якнебудь.
ies = чийсь, чийнебудь.
io = щось, щонебудь.
iom = кількось, трохи.

iu = хтось, хтонебудь.
kia = який.
kial = длячого.
kiam = коли.
kie = де.
kiel = як.
kio = що.
kiom = кілько.
kies = чий.
kiu = хто, котрий.
tia = такий.
tial = длятого.
tiam = тоді.
tie = там.
tiel = так.
ties = того.
tio = то.
tiom = тілько.
tiu = той.
ĉia = кождий, ріжний.
ĉial = в кождім разі.
ĉiam = завсігди.
ĉie = скрізь, всюди.
ĉiel = кождим способом.
ĉies = кождою.
ĉio = всьо.
ĉiom = кожде число.
ĉiu = кождий.
nenia = жадний.
nenial = ні з сего, ні з того.
neniam = ніколи.
nenie = нігде.

neniel = ніяк.
nenies = нічий.
nenio = нічого.
neniom = жадне число.
neniu = ніхто.

ВПРАВИ.

ЛЄКЦІЯ 1.

1. Patro kaj frato. 2. Leono estas besto. 3. Rozo estas floro kaj kolombo estas birdo. 4. La rozo apartenas al Teodoro. 5. La suno brilas. 6. La patro estas sana. 7. La patro estas tajloro.

1. Отець і брат. 2. Лев є звірятем. 3. Рожа є цвітом, а голуб є птахом. 4. Рожа належить до Теодора. 5. Сонце світить. 6. Отець є здоровий. 7. Отець є кравцем.

ЛЄКЦІЯ 2.

1. Infano ne estas matura homo. 2. La infano jam ne ploras. 3. La ĉielo estas blua. 4. Kie estas la libro kaj la krajono. 5. La libro estas sur la tablo, kaj la krajono sur la fenestro. 6. Sur la fenestro kuŝas krajono kaj plumo. 7. Jen

estas la pomo, kiun mi trovis. 8. Sur la tero kuŝas ŝtono.

1. Дитя не є дозрілий чоловік. 2. Дитя вже не плаче. 3. Небо є синє. 4. Де є книжка і олувець? 5. Книжка є в долині, а олувець лежить на вікні. 6. На вікні лежать олувець і перо. 7. Се є яблоко — котре знайшовєм. 8. На землі лежить камінь.

ЛЄКЦІЯ 3.

1. Hundo akiris peon de viando. 2. Ĝi kuras laŭ tabulo trans rivero. 3. Ĝi rigardas en akvon kaj en akvo kvazaŭ alia hundo portas viandon en dentoj. 4. Ĝi ekenius. 5. Ĝi ĵetis sin en akvon kaj perdis sian viandon. 6. Ĝi rigardas, kaj en akvo estas nek viando nek hundo.

1. Собака дістала кусок мяса. 2. Біжить вона по кладці через ріку. 3. Дивиться вона в воду, і в воді наче друга собака несе в зубах мясо. 4. Стало їй завидно. 5. Скочила вона в воду і згубила своє мясо. 6. Дивиться вона, і нема в воді ні мяса, ні собаки.

ЛЄКЦІЯ 4.

1. Almozulo venis en korton. 2.

Hundo ekvidis lin kaj komencis laŭteboji. 3. La almozulo ektimis kaj diras al la hundo: "por kio vi bojas?" 4. Mi ne estas ŝtelisto. 5. Mi petas almozon kaj nenion manĝis jam du tagojn". 6. La hundo respondis: "por tio mi bojas, ke mastro vidu vin kaj donu al vi manĝi.

1. Жебрак прийшов на подвірє. 2. Пес побачивши його і почав голосно гавкати. 3. Жебрак злякавсь і говорить собаці: "Чого ти гавкаєш"? 4. Я не злодій. 5. Я прошу милостині і нічого не ївєм вже два дні. 6. Пес відповів: "Тому я й гавкаю, щоби хазяїн побачив тебе і дав тобі їсти".

ЛЄКЦІЯ 5.

1. Leono estas forta. 2. La dentoj de leono estas akroj. 3. Al leono ne donu la manon. 4. Mi vidas leonon. 5. Resti kun leono estas danĝere. 6. Kiu kuraĝas rajdi pri leono. 7. Mi parolas pri leono.

1. Лев є сильний. 2. Зуби льва суть острі. 3. Львови не подають руки. 4. Я виджу льва. 5. Позістати з львом є небезпечно. 6. Хто може їздити на львови. 7. Я говорю о левови.

ЛЄКЦІЯ 6.

1. La patro estas bono. 2. Jen kuŝas la ĉapela de la patro. 3. Diru al la patro, ke mi estas diligenta. 4. Mi amas la patron. 5. Venu kune kun la patro. 6. La filo staras apud la patro. 7. La mano de Johano estas pura. 8. Mi konas Johanon. 9. Ludoviko, donu al mi panon. 10. Mi manĝas per la buŝo kaj flaras per la nazo. 11. Antaŭ la domo staras arbo. 12. La patro estas en la ĉambro.

1. Отець є добрий. 2. Отсе лежить капелюх отця. 3. Скажи отцеви, що єсьм пильний. 4. Люблю вітця. 5. Прийди разом з вітцем. 6. Син стоїть побіч вітця. 7. Рука Івана є чиста. 8. Я знаю Івана. 9. Людвік дай мені хліба. 10. Їм устами і нюхаю носом. 11. Перед домом стоїть дерево 12. Отець є в кімнаті.

ЛЄКЦІЯ 7.

1. Lupo manĝis ŝafiinion. 2. Vilaĝanoj kaptis la lupon kaj komencis bati lin. 3. La lupo diris: "pro tio vi batas min, ke mi estas griza". 4. La vilaĝanoj diris: "ne pro tio, ke vi estas griza, sed pro tio, ke vi manĝis ŝafinon.

1. Вовк з'їв вівцю. 2. Селяни злапали вовка і почали його бити. 3. Вовк сказав: "Чи за то ви мене бєте, що я сірий"? 4. Селяне відповіли: "Не за то, що ти сірий, а за то, що ти вівцю з'їв.

ЛЄКЦІЯ 8.

1. Maljunulo plantis pomujojn. 2. Oni diris al li: "por kio al vi estas tiuj ĉi pomujoj. 3. Longe vi atendos de tiuj ĉi pomujoj fruktojn, vi manĝos de ili nenion da pomoj. 4. La maljunulo diris: "Mi ne manĝos, aligi manĝos kaj dankos min".

1. Старець садив яблінки. 2. Йому сказали: "Пощо тобі тих яблунок"? 3. Довго ти будеш ждати з тих яблінок плодів, і ти не з'їш з них ні одного яблока. 4. Старець відповів: "Я не з'їм, другі з'їдять і поблагословлять мене.

ЛЄКЦІЯ 9.

1. Veturigisto ŝtelis avenon, kiun oni donis por ĉevalo, kaj vendis ĝin kaj nutris la ĉevalon per fojno. 2. Sed li purigis ĉevalon ĉiutage per broso. 3. Kaj la ĉevalo pensas: "estus pli bone, se vi purigus min ne tiel ofte, sed donus al mi avenon.

1. Фірман крав овес, котрий давали для коня, і продавав його, а коня кормив сіном. 2. Але він кождого дня чистить коня щіткою. 3. А кінь подумав: "Булоб лучше, єсли би ти не так часто чистив мене, а дав би мені вівса.

ЛЄКЦІЯ 10.

1. La birdoj flugas. 2. La kanto de la birdoj estas agrabla. 3. Donu al la birdoj akvon, ĉar ili volas trinki. 4. La knabo forpelis la birdojn. 5. Mi vidas per la oreloj. 6. Bonaj infanoj lernas diligente. 7. Aleksandro ne volas lerni, kaj tial mi batas Aleksandron. 8. De la patro mi ricevis libron, kaj de la frato mi ricevis plumon. 9. Mi venas de la avo, kaj mi iras nun al la onklo. 10. Li legas libron. 11. La patro ne legas libron, sed li skribas leteron.

1. Птахи літають. 2. Спів птиць є приємний. 3. Дай птицям води, поневаже вони хочуть пити. 4. Хлопець відігнав птиці. 5. Бачимо очима і чуємо ухами. 6. Добрі діти учаться пильно. 7. Олекса не хоче учитися і длятого я бю Олексу. 8. Від вітця дістав-ім книжку, а від брата дістав-ім перо. 9. Прийшовім від діда і

іду тепер до вуйка. 10. Читаю книжку. 11. Отець не читає книжки, лише (він) пише лист.

ЛЄКЦІЯ 11.

1. Papero estas blanka. 2. Blanka papero kuŝas sur la tablo. 3. La blanka papero jam ne kuŝas sur la tablo. 4. Jen estas la kajero de la juna fraŭlino. 5. La patro donis al mi dolĉan pomon. 6. Rakontu al mia juna amiko belan historion. 7. Mi ne amas obstinajn homojn. 8. Mi deziras al vi bonan tagon, sinjoro! 9. Bonan matenon. 10. Ĝojan feston! (mi deziras al vi). 11. Kia ĝoja festo! (estas hodiaŭ). 12. Sur la ĉielo staras la bela suno. 13. En la tago mi vidas la helon sunon, kaj en la nokto ni vidas la palan lunon kaj la belajn steloin. 14. La papero estas tre blanka. sed la neĝo estas pli blanka. 15. Lakto estas pli nutra, ol vino. 16. Mi havas pli freŝan panon. ol vi. 17. Ne, vi eraras, sinjoro: via pano estas malpli freŝa, ol mia. 18. El ĉiuj miaj infanoj Ernesto estas la plej juna. 19 Mi estas tiel forta, kiel vi. 20. El ĉiuj siaj fratoj Antono estas la malplej saĝa.

1. Папір є білий. 2. Білий папір

лежить на столі. 3. Білий папір вже не лежить на столі. 4. Отсе є капт молодої панни. 5. Отець дав мені солодке яблоко. 6. Оповідай мому молодому приятелеви красну історію. 7. Не люблю упертих людей. 8. Жичу тобі доброго дня пане. 9. Доброго поранку. 10. Веселого свята (жичу вам). 11. Яке веселе свято (є нині). 12. На небі є красне сонце. 13. В день бачимо ясне сонце, а в ночи бачимо блідий місяць і гарні звізди. 14. Папір дуже білий, але сніг є білійший. 15. Молоко є більше поживне, чим вино. 16. Я маю свіжійший хліб, чим ти. 17. Ні, милишся пане: твій хліб є менше свіжий, чим мій. 18. Зі всіх моїх дітей Ернест є наймолодший. 19. Я єсьм так пильний як ти. 20 Зі всіх своїх братів Антін є найменше мудрий.

ЛЄКЦІЯ 12.

La feino.

1. Unu vidvino havis du filnojn. 2. La pli maljuna estis tiel simila al la patrino per sia karaktero kaj vizaĝo, ke ĉiu, kiu ŝin vidis, povis pensi, ke li vidas la patrinon; ili ambaŭ estis tiel malagrablaj kaj

tiel fieraj, ke oni ne povis vivi kun ili. 3. La pli juna filino, kiu estis la plena partreto de sia patro laŭ sia boneco kaj honesteco, estis krom tio unu el la plej belaj knabinoj, kiujn oni povis trovi.

Ворожка.

1. Одна вдова мала дві дочки. 2. Старша була так подібна до мами з характеру свого і лиця, що кождий, хто її побачив, міг думати, що бачить матір; вони обі були так неприємні і пишні, що не можна було жити з ними. 3. Молодша дочка, котра була правдивим портретом сього батька з доброти свої і уцтивости, була опріч того одною з найкрасніших дівчат, які можна було знайти.

ЛЄКЦІЯ 13.

1. Knabo sidis kaj legis libron. 2. La patro aliris al li kaj demandis: "ĉu vi bone legas, knabo?" 3. Kaj la knabo respondis: "mi legus bone, sed komoj malhelpas".

1. Сидів хлопчик і читав книжку. 2. Отець підійшов до него і спитав: "Чи красно ти вже читаєш хлоп-

че?" 3. А хлопець відповів: "Я читав би красно, тільки занятя перешкаджають.

ЛЄКЦІЯ 14.

1. Tataro vidis en sonĝo kaĉon. 2. Li volis manĝi, sed ne estis kulero. 3. Poste li kuŝiĝis dormi kun la kulero, sed ne vidis kaĉon.

1. Татарин увидів у сні (приснилося йому) кашу. 2. Він хотів їсти, та не було ложки. 3. Опісля він ляг спати з ложкою, та не видів вже каші.

ЛЄКЦІЯ 15.

1. Du hamoj povas pli multe fari ol unu. 2. Mi havas nur buŝon, sed mi havas du orelojn. 3. Li promenas kun tri hundoj. 4. Li faris ĉion per la dek fingroj de siaj manoj. 5. El ŝiaj multaj infanoj unuj estas bonaj kaj aliaj estas malbonaj. 6. Kvin kaj sep faras dek du. 7. Dek kaj dek faras dudek. 8. Kvar kaj dek ok faras dudek du. 9. Tridek kaj kvardek kvin faras sepdek kvin. 10. Mil okcent naŭdek tri. 11. Li havas dek unu infanojn. 12. Sesdek minutoj faras unu horon kaj unu

ninuto koncistas el sesdek sekunłoj. 13. Januaro estas la unua monato de la jaro, Aprilio estas la kvara, Novembro estas la dek unua, Decembro estas la dek dua. 14. La dudeka (tago) de Februaro estas la kvindek unua tago de la jaro. 15. La sepan tagon de la semajno dio elektis, ke ĝi estu pli sankta, ol la ses unuaj tagoj. 16. Kian dio kreis en la sesa tago? 17. Kiun daton ni havas hodiaŭ? 18. Hodiaŭ estas la dudek sepa (tago) de Marto. 19. Georgo Vaĉington estis naskita la dudek duan de Februaro de la jaro mil sepcent tridek dua.

1. Двох людей можуть більше зробити, чим оден. 2. Маю тілько одні уста, але маю два уха. 3. Він проходжуєсь з трома собаками. 4. Він зробив всьо десятьма пальцями своїх рук. 5. З богато її дітей одні суть добрі, а инші суть злі. 6. Пять і сім творять дванайцять. 7. Десять а десять є двайцять. 8. Чотири і вісімнайцять є двайцять два. 9. Трийцять і сорок пять є сімдесять пять, 10. Тисяча вісімсот девятьдесять три. 11. Він має одинайцятеро дітей. 12. Шістьдесять мінут творять одну годину, а одна мінута складаєсь з шістьдесять секунд. 13. Січень є

першим місяцем в році, квітень є четвертим, падолист одинайцятим, грудень дванайцятим. 14. Двайцятий день лютого, є пятьдесять першим днем року. 15. Семий день в тижни бог вибрав, щоб він був святійший, чим шість перших днів. 16. Що бог сотворив шестого дня? 17. Котрого маємо нині? 18. Нині двайцять семого марця. 19. Юрій Вашінгтон вродився двайцять другого лютого, тисячу сімсот трийцять другого року.

ЛЄКЦІЯ 16.

La feino (Daurigo).

1. Ĉar ĉiu amas ordinare personon, kiu estas simila al li, tial tiu ĉi patrino varmege amis sian pli maljunan filinon, kaj en tiu sama tempo ŝi havis terunan malamon kontraŭ la pli juna. 2. Ŝi devigis ŝin manĝi en la kuirejo kaj laboradi senĉese. 3. Inter aliaj aferoj tiu ĉi malfeliĉa infano devis du fojojn en ĉiu tago iri ĉerpi akvon en tre malproksima loko kaj alporti domen plenan grandan kruĉon.

Ворожка (дальше).

1. Понеже кождий любить звичайно особу, котра є подібна до не-

го, длятого та матір горячо любила свою старшу дочку і рівночасно мала страшну ненависть до молодшої. 2. Змушувала вона її їсти в кухні і без'устанно працювати. 3. Між иншими справами, то нещасливе дитя мусіло два рази кождого дня ходити по воду в дуже далеке місце і приносити до дому повний великий збанок.

ЛЕКЦІЯ 17.

1. Mi havas cent pomojn. 2. Mi havas centon da pomoj. 3. Tiu ĉi urbo havas milionen da loĝantoj. 4. Mi aĉetis dekduojn (aŭ dek duan) da kuleroj kaj du dekduojn da farkoj. 5. Mil jaroj (aŭ milo da jaroj) faras miljaron. 6. Unue mi redonas al vi la monon, kiun mi dankes vin por la prunto trie mi petas vin ankaŭ poste prunti al mi, kiam mi bezonos monon. 7. Por ĉiu tago mi ricevas kvin frankojn, sed por la hodiaŭa tago mi ricevis duoblan pagon tio estas dek frankojn. 8. Kvinoble ses estas tridek. 9. Tri estas duono de ses. 10. Ok estas kvar kvinonoj dedek. 11. Kvar metroj da tiu ĉi ŝtofo kostas maŭ frankojn; tial du metroj kostas kvar kaj duonon frankojn (aŭ da frankoj). 12.

Unu tago estas tricent-sesdek kvinono aŭ tricent-sesdek sesono de jaro. 13. Tiuj ĉi du amikoj promenas ĉiam duope. 14. Kvinope ili sin ĵetis sur min sed mi venkis ĉiujn kvin atakantojn. 15. Por miaj kvar infanoj mi aĉetis dek du pomojn, kaj al ĉiu el la infanoj mi donis po tri pomoj. 16. Tiu ĉi libro havas sesdek paĝojn, tial se mi legos en ĉiu tago po dek kvin paĝoj, mi finos la tutan libron en kvar tagoj.

1. Я маю сто яблок. 2. Маю сотку яблок. 3. То місто має міліон мешканців. 4. Купивім тузин лижок і два тузини відельців. 5. Тисячу літ творить тисячоліте. 6. По перше, звертаю тобі гроші, котрі позичивєсь мені; по друге дякую тобі за позичку; по трете, прошу тя також пізнійше позичити мені, коли буду потребував гроший. 7. За кождий день дістаю пять франків, але за нинішний день діставім подвійну заплату то є, десять франків. 8. Пять рази сім є трийцять пять. 9. Три є половина з шість. 10. Вісім є чотири пятих з десять. 11. Чотири метри тої матерії коштує чотири і пів франка. 12. Оден день є 365-ою або 366-ою частиною року. 13. Сі два

приятелі проходжуються завсігди оба разом. 14. Їх пятьох кинулось на мене, але я побідив всіх пятьох ворогів. 15. Для своїх четверо дітий купивім дванайцять яблук і кождому з них давім по три. 16. Та книжка має 60 сторониць, отже наколи перечитаю кождого дня по 15 сторониць, то скінчу цілу книжку в чотирох днях.

ЛЄКЦІЯ 18.

1. Knabo portis du malgrandajn birdetojn en kaĝo. 2. La birdetoj sin batis kaj malĝoje kriis. 3. Al la knabo renkantiĝis malriĉe vestita homo. 4. Li malĝoje rigardis la birdetojn kaj demandis: "kiom kostas unu birdeto?" 5. La knabo diris, ke unu birdeto kostas kvin kopekojn. 6. La homo donis manan, prenis unu birdeton, karesis ĝin kaj lasis forflugi. 7. Poste li aĉetis alian kaj faris tion saman. 8. La knabo kun miro rigardis la malriĉulon kaj demandis lin: "por kio vi faras tion ĉi?" 9. La malriĉulo diris: "mi mem ok jarojn estis en malliberejo, ne spiris per freŝa aero, ne vidis miajn parencojn; jen mi estas ĝoja, ke mi pavas doni liberecon al la birdetoj".

1. Хлопець ніс дві маленькі птички в клітці. 2. Птички бились (об стіни клітки) і жалібно кричали. 3. Хлопчину встрінув бідно одітий чоловік. 4. Він з жалем подивись на птичок і спитав: "скільки коштує одна птичка"? 5. Хлопець сказав, що одна птичка коштує пять центів. 6. Чоловік дав гроші, взяв одну птичку, погладив її і випустив. 7. Потім він купив другу і зробив те саме. 8. Хлопець зі здивованєм подивись на біднягу і запитав його: "Чому ви се зробили?" 9. Бідак сказав: "Я сам вісім літ був в тюрмі, не віддихав свіжим воздухом, не видів своїх кревних; отсе я і рад, що можу дати свободу птичкам.

ЛЄКЦІЯ 19.

1. Knabo paŝtis ŝafinojn. 2. Li volis timigi vilaĝanojn kaj ekkriis: lupoj, lupoj! 3. La vilaĝanoj alkuris kaj vidas, ke lupoj ne estas. 4. Kaj la knabo ridas. Alian tagon lupoj vere atakis la ŝafinojn. 6. La knabo denove ekkriis: lupoj, lupoj! 7. Sed neniu kredis al li. 8. Tiel la lupoj mortigis ĉiujn ŝafinojn.

1. Хлопець пас вівці. 2. Він хотів наполохати селян і закричав: "вов-

ки, вовки"! 3. Селяни збіглись і бачать що вовків нема. 4. А хлопець сміявся. 5. На другий день вовки направду напали на овець. 6. Хлопець знов закричав: "вовки, вовки!" 7. Але ніхто не повірив йому. 8. Так вовки подусили всі вівці.

ЛЄКЦІЯ 20.

La Feino (Daŭrigo).

1. En unu tago, kiam ŝi estis apud tiu fonto, venis al ŝi malriĉa virino, kiu petis ŝin, ke ŝi donu al ŝi trinki. 2. "Tre volonte, mia bona", diris la bela knabino. 3. Kaj ŝi tuj lavis sian kruĉon kaj ĉerpis akvon en la plej pura loko de la fonto kaj alportis al la virino, ĉiam subtenante la kruĉon, por ke la virino povu trinki pli oportune. 4. Kiam la bona virino, trankviligis siam soifon, ŝi diris al la knabino: "Vi estas tiel bela, tiel bona kaj devas fari al vi donacon", (ĉar tio ĉi estis feino, kiu premis sur sin la formon de malriĉa vilaĝa virino, por vidi, kiel granda estas la ĝentileco de tiu ĉi juna knabino). 5. "Mi faras al vi donacon", daŭrigis la feino, "ke ĉe ĉiu vorto, kun vi diras, el via buŝo eliras aŭ floro, aŭ multekosta ŝtono.

Ворожка (тяг дальший).

1. Одного дня, коли вона була при тім жерелі, прийшла до неї бідна женщина, і просила її, щоби дала їй напитися. 2. З охотою моя добра жінко, промовила красна дівчина. 3. І зараз виполокала збанок і зачерпнула в найчистійшім місци жерела і принесла женщині, в одно піддержуючи збанок, щоби женщина могла пити вигідно. 4. Коли женщина заспокоїла свою жажду, сказала дівчині: "Ти така красна, так добра і так уцтива, що мушу зробити тобі подарунок" (була се ворожка, яка перебралась на сельську бідну женщину, щоб довідатись, яка буде чемність в тій дівчині). 5. "Роблю тобі подарунок", говорила ворожка, "що при кождім слові, яке ти скажеш, з твоїх уст вийде або цвіт, або дорогоцінний камінь.

ЛЄКЦІЯ 21.

1. Mi legas. 2. Ci skribas (anstataŭ "ci" oni uzas ordinare "vi"). 3. Li estas knabo, kaj ŝi estas knabino. 4. La tranĉilo tranĉas bone, ĉar ĝi estas akra. 5. Ni estas homoj. 6. Vi estas infanoj. 7. Ili estas Ru-

soj. 8. Kie estas la knaboj? 9. Ili estas en la knabinoj? 11. Ili ankaŭ estas en la ĝardeno. 12. Kie estas la tranĉiloj. 13. Ili kuŝas sur la tablo. 14. Mi vokas la knabon, kaj li venas. 15. Mi vokas la knabon, kaj ŝi venas. 16. La infano ploras, ĉar ĝi volas manĝi. 17. La infanoj ploras, ĉar ili volas manĝi. 18. Knabo, vi estas neĝentila. 19. Sinjoro, vi estas neĝentila. 20. Sinjoroj, vi estas neĝentiloj. 21. Mia hundo, vi estas tre fidela. 22. Oni diras, ke la vero ĉiam venkas. 23. En la vintro om hejtas la fornojn. 24. Kiajm oni estas riĉa (aŭ riĉaj), oni havas multajn amikojn.

1. Я читаю. 2. Ти пишеш (замість "ci" уживається звичайно "vi"). 3. Він є хлопець, а вона є дівчина. 4. Ніж крає добре, понеже є острий. 5. Ми є люде. 6. Ви єсьте діти. 7. Вони суть Росіяне. 8. Де суть хлопці? 9. Вони суть в огороді. 10. Де суть дівчата? 11. Вони суть також в огороді. 12. Де суть ножі? 13. Лежать на столі 14. Кличу хлопця і він іде. 15. Кличу дівчину і вона іде. 16. Дитя плаче, понеже хоче їсти. 17. Діти плачуть, бо хотять їсти. 18. Хлопче, ти не є чемний. 19.

Пане, ти не є чемний. 20. Панове, ви не є чесні. 21. Моя собако, ти є дуже вірна. 22. Говорять, що правда завсігди побіджає. 23. Зимою палять в печах. 24. Коли хто є богатий, то має дуже богато приятелів.

ЛЄКЦІЯ 22.

La feino (daŭrigo).

1. Kiam tiu ĉi bela knabino venis damen, ŝia patrino insultis ŝin, kial ŝi revenis tial malfrue de la fonto. 2. "Pardonu al mi, patrino", diris la malfeliĉa knabino, "ke mi restis tial lange". 3. Kaj kiam ŝi parolsi tiujn ĉi vartajn, elsaltis el ŝia buŝo tri rozoj, tri perloj kaj tri grandaj diamantoj. 4. "Kian mi vidas"! diris ŝia patrino kun grandega miro. 5. "Ŝajnas al mi, ke el ŝia buŝo eisaltas perloj kaj diamantoj! 6. De kio tioi ĉi venas, mia filino"* (Tio ĉi estis la unua fajo, ke ŝi namis ŝin sia filino). 7. La malfelica infano rakontis al ŝi naive ĉion, kio okazis al ŝi, kaj, dum ŝi parolis, elfalis el ŝia buŝo multego da diamantoj. 8. "Se estas tiel", diris la patrino, mi devas tien sendi mian filinon. 9. Marinjo, rigardu, kio eliras el la buŝo de via fratino, kiam ŝi parolas; ĉu ne estus al vi agrable havi tian sa-

man kapoblan? 10. Vi devas nur iri al la fonto ĉerpi akvon; kaj kiam malrica virino petos de vi trinki, vi donos ĝin al ŝi ĝentile.

Ворожка (дальше).

1. Коли та гарна дівчина прийшла до дому, її мати посварила, чому вернула так пізно від жерела. 2. "Вибачай мені", говорила нещаслива дівчина, "що я була так довго". 3. І коли говорила сі слова, висунулись з її уст три великі дияменти. 4. "Що я бачу"!, сказала її мати з великим здивованєм. 5. "Мені здається, що з її уст висунулись перли і діяменти! 6. Звідки то походить моя дитино? (То був перший раз що вона назвала її своєю дитиною). 7. Нещасливе дівча оповіло її наївно всьо, що їй придарилось, і, коли говорила, висунулось з її уст дуже богато діяментів. 8. "Наколи так є, сказала мати, мушу там післати мою дочку. 9. Мариню, дивись, що виходить з уст твоєї сестри, як вона говорить: Чи не було би приємностію для тебе посідати таку саму здібність? 10. Мусиш лишень іти до жерела по воду; і коли бідна женщина попросить тебе напитись води, подаш її дуже чемно.

ЛЄКЦІЯ 23.

1. Boĉjo alkuris al najboro kaj ekvidis, ke nebone estas ĉe li en domo: infanoj estas malpuraj, en disŝiritaj ĉemizoj, kun nekombita kapoj. 2. La plej malgrandaj kuŝas sur kota planko, du aliaj interlatiĝas kaj la plej granda kuŝas malsana, kaj neniu estas, kiu gardus ilin. 3. Ekmemoris Boĉjo, ke edzino de la najbaro martis antaŭnelonge ekmemoris sian patrinon, ekkuris hejmen kaj forte ĉirkaŭprenis sian panjon.

1. Борис прийшов до сусіди і побачив, що дуже лихо в нього в дома: діти брудні, в подертих сорочках, з нечесаними головами. 2. Всі малі діти лежать на брудній підлозі, двоє других сваряться, а старший лежить слабий, і нема нікого, хтоб обійшов його. 3. Пригадав собі Борис, що жена сусіда недавно умерла, спімнув свою матір, побіг до дому і кріпко обняв свою маму.

ЛЄКЦІЯ 24.

1. Blindulo iiris hejmen. 2. Estis nokto. 3. La blindulo portis luman. 4. Kia malsaĝa estas la blindulo: li portas luman, sed li mem estas

blinda; por kio estas al li la lumo? 5. Sed la lumo estas necesa al li, ke malblindulo ne faligu lin.

1. Сліпий чоловік йшов до дому. 2. Була ніч. 3. Сліпий ніс світло. 4. Який дурень сліпий: несе світло, але сам він сліпий; пощо йому світла. 5. Алеж світло потрібне йому, щоб видючий чоловік не втрутив його.

ЛЄКЦІЯ 25.

1. Li amas min, sed mi lin ne amas. 2. Mi volis lin bati, sed li forkuris de mi. 3. Diru al mi vian nomon. 4. Ne skribu al mitajn longajn leterojn. 5. Venu al mi hodiaŭ vespere. 6. Mirakontos al vi historion. 7. Ĉu vi diros al mi la veron? 8. La domo apartenas al li. 9. Li estas mia onklo, ĉar mia patro estas lia frato. 10. Sinjoro Petro kaj lia edzino tre amas miajn infanojn; mi ankaŭ tre amas iliajn (infanojn). 11. Montru al ili vian novan veston. 12. Mi amas min mem vi amas vi mem, li amas sin mem, kaj ĉiu homo amas sin mem. 13. Mia frato diris al Stefano, ke li amas lin pli, ol sin mem. 14. Mi zargas pri ŝi tiel, kiel mi zargas pri mi mem; sed ŝi

mem tute ne zarges pri ŝi kaj tute sin ne gardas. 15. Miaj fratoj havis hodiaŭ gastojn; post la vespermanĝo niaj fratoj eliris kun la gastoj el sia domo kaj akompanis ilin ĝis ilia domo. 16. Mi jam havas miam ĉapelon; nun serĉu vi vian. 17. Mi lavis min en mia ĉambro, kaj ŝi lavis sin en sia ĉambro. 18. La infano ser serĉis sian pupon; mi mantris al la infano, kie kuŝas ĝia pupo. 19. Oni ne forgeras facile siam unuan amon.

1. Він любить мене, але я його не люблю. 2. Хотів'м бити його, але він втік від мене. 3. Скажи мені своє імя. 4. Не пиши до мене таких довгих листів. 5. Прийди до мене нині в вечір. 6. Оповім тобі історію. 7. Чи скажеш мені правду? 8. Дім належить до нього. 9. Він є мій стрий, понеже мій отець є його братом. 10. Пан Петро і його жена дуже люблять мої діти; я також дуже люблю їх діти. 11. Покажи мені своє нове убрания. 12. Я люблю самого себе, ти любиш себе самого, він любить себе самого і кождий чоловік любить себе самого. 13. Мій брат сказав Стефанови, що любить його більше чим самого себе. 14. Журюсь о неї так, як журюсь

про себе самого, але вона сама не дбає про себе і зовсім себе не шанує. 15. Мої братя мали нині гостей; по вечері наші братя вийшли з гістьми зі свого дому і відпровадили їх до дому. 16. Я маю вже свій капелюх, тепер ти шукай свого. 17. Я мився в своїй кімнаті, вона в своїй 18. Дитя шукало свої ляльки, я показав дитині. де лежить його лялька. 19. Не забуваєсь легко своєї першої любови.

ЛЄКЦІЯ 26.

La feino (Daŭrigo.)

1. “Estis tre bele”, respondis la filino malĝentile, “ke mi iru al la fonto!” 2. “Mi volas, ke vi tien iru, diris la patrino, kaj iru tuj!” 3. La filino iris, sed ĉiam murmurante. 4. Ŝi prenis la plej belan arĝentan vazon, kiu estis en la loĝelo. 5. Apenaŭ ŝi venis al la fonto, ŝi vidis unu sinjorinon, tre riĉe vestitan, kiu eliris el la arbaro kaj petis de ŝi trinki (tio ĉi estis tiu sama feino, kiu prenis sur sin la formon kaj la vestojn de princino, par vidi, kiel granda estos la malboneco de tiu ĉi knabino). 6. “Ĉu mi venis tien ĉi, diris al ŝi la malĝentila kaj fiera knabino, par

doni al vi trinki"? 7. Certe, mi alportis arĝentan vazon speciale por tio, por doni trinki al tiu ĉi sinjorino! 8. Mia opinio estas: prenu mem akvon, se vi volas trinki". 9. "Vi tute ne estas ĝentila", diris la feino sen kolero. 10. "Bone, ĉar vi estas tiel servemi, mi faras al vi donacan, ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi parolos, eliros el via buŝo aŭ serpento aŭ rano".

Ворожка (дальше).

1. "Булоб дуже красно, відповіла дочка нечемно, щобим пішла до жерела. 2. Я хочу, щобись там пішла, сказала мати, і іди зараз! 3. Дочка пішла, але тягло відворкуючи. 4. Взяла найгарнійше срібне начиня, яке було в помешканю. 5. Заледви прийшла до жерела, побачила одну паню, дуже богато убрану, яка вийшла з ліса і попросила дати їй напитись; то була та сама ворожка, яка перебралась в убранє княгині, щоб переконатись, як велика буде злість тої дівчини. 6. Чи я тут прийшла, сказала неслухняна і горда дівчина, щоби дати тобі пити? 7. Та певно, я принесла срібне начиня спеціяльно на се, щоби дати пити тій пані. 8. Моїм осудом є, возьми сама води, наколи хочеш пити!" "Ти зовсім не

є чемною, сказала ворожка без гніву. 10. "Добре, наколи ти є так прислужна, то я зроблю тобі подарунок, що при кождім вислові, який скажеш, вийде з уст твоїх або вуж. або жаба.

ЛЄКЦІЯ 27.

1. Nun mi legas, vi legas kaj li legas; ni ĉiuj legas. 2. Vi sckribas, kaj la infanoj skribas; ili ĉiuj sidas silente kaj infanoj skribas. 3. Hieraŭ mi renktontis vian filon, kaj li ĝentile salutis min. 4. Hodiaŭ estas sabato, kaj morgaŭ estas dimanĉo. 5. Hieraŭ estis vendredo, kaj post morgaŭ estos lundo. 6. Antaŭ tri tagoj mi vizitis vian kuzon kaj mia vizito faris al li plezuran. 7. Ĉu vi jam trovis vian horloĝon? 8. Mi ĝin ankaraŭ ne serĉis; kiam mi finos mian laboron mi serĉos mian horloĝon, sed mi timas, ke mi ĝin jam ne trovos. 9. Kiam mi venis al li, li dormis; sed mi lin vekis. 10. Se mi estsus sana, mi estsus feliĉa. 11. Se li scius, ke mi estas tie ĉi, li tuj venus al mi. 12. Se la lernanto scius bono siam lecionon, la insurtuanto, lin ne punus. 13. Kial vi ne respondas al mi? 14. Ĉu vi estas surda aŭ muta? 15. Iru for! 16. Infano, ne tuŝu la spegulon!

17. Karaj infanoj, estu ĉiam honestaj. 18. Li venu, kaj mi pardonos al li. 19. Ordonu al li, ke li ne babilu. 20. Petu ŝin, ke ŝi sendu al mi kandelon. 21. Ni estu gajaj, ni uzu bone la vivon, ĉar la vivo ne estas longa. 22. Ŝi volas danci. 23. Morti pro la patrujo estas agrable. 24. La infano ne ĉesas petoli.

1. Тепер я читаю, ти читаєш і він читає; ми всі читаємо. 2. Ви пишете і діти пишуть; вони всі сидять мовчки і пишуть. 3. Вчера спіткавім твого сина, і він чемно уклонився мені. 4. Нині є субота, а завтра буде неділя. 5. Вчера була пятниця а позавтра буде понеділок. 6. Перед трома днями відвідавім твого козина і мої відвідини зробили йому приємність. 7. Ще не шукавім його; коли скінчу свою роботу, пошукаю свого годинника, але боюсь що його вже не знайду. 9. Коли прийшовім до нього, він спав, але збудивім його. 10. Наколиб я був здоров, бувбим щасливий. 11. Колиб знав, що єсьм тут, зараз прийшовби до мене. 12. Колиб ученик знав добре свою лекцію, учитель не укарав би його. 13. Длячого не відповідаєш мені? 14. Чи ти є глухий або німий? 15. Іди геть! 16. Ди-

тино, не рушай люстра. 17. Дорогі діти, будьте завсігди уцтиві. 18. Нехай прийде, а прощу йому. 19. Розкажи йому, щоби не говорив дурниць. 20. Попроси її щоби прислала мені свічку. 21. Будьмо веселі, уживаймо доброго житя. понеже житя не є довге. 22. Вона хоче танцювати. 23. Вмерти за вітчину є приємностію. 24. Дитя не перестає пустувати.

ЛЄКЦІЯ 28.

La feino (Daŭrigo.)

1. Apenaŭ ŝia patrino ŝin rimarkis, ŝi kriis al ŝi: "Nu, mia filino"? 2. Jes, patrino, respondis al ŝi la marĝentilulino, elĵetante unu serpenton kaj unu ranon. 3. "Ho,, ĉielo! ekkriis la patrino, kion mi vidas? Ŝia fratino en ĉio estas kulpa; mi pagos al ŝi par tio ĉi!" 4. Kaj ŝi tuj kuris bati ŝin. 5. La malfeliĉa infano farku ris kaj kaŝis sin en la plej proksima arboro. 6. La filo de la reĝo, kiu revenis de ĉaso, ŝin renkotis, kaj vidante, ke ŝi estas tiel bela, li demandis ŝin, kion ŝi faras tie ĉi tute faras tie ĉi sola kaj pro kio ŝi ploras. 7. "Ho,, ve, sinjoro, mia patrino forpelis mil el la domo.

Ворожка (дальше).

1. Заледве її мати побачила і крикнула до неї: Ну, моя дитино! 2. Так мамо, відповіла її нечемна дівчина, викидаючи одного вужа і одну жабу. 3. Ох лихо! — крикнула мама, що я виджу? Її сестра всему винна, я її за то відплачусь. 4. І вона зараз побігла бити її. 5. Нещасливе дитя втікло і сховалось в найблисшім лісі. 6. Син короля, який вертав з польованя, здибав її, а бачучи, що вона є так гарна, питав її, що вона робить тут зовсім сама і чого плаче? 7. "Біда мені, пане, моя мати вигнала мене з дому"!

ЛЄКЦІЯ 29.

1. Fluanta akvo estas pli pura, ol akvo staranta senmove. 2. Promentante sur la strato, mi falis. 3. Kiam Nikodemo batas Jozefon, tiam Nikodemo estas la batanto kaj Jozefo estas la batato. 4. Al homo, pekinta semintence, dio facile pardonas. 5. Trovinte pomon, mi ĝin manĝis. 6. La falinta homo ne povis sin levi. 7. Ne riproĉu vian amikon, ĉar vi men pli multe meritas riproĉon; li estas nur unufoja mentoginto, dun vi estas ankoraŭ nun ĉian men-

sogianto. 8. La tempo pasinta jam neniam revenos; la tempon venontan neniu ankoraŭ konas. 9. Venu, ni atendas vin, Savonto de la mondo. 10. En la lingvo "Esperanto" ni vidas la estontan lingvon de la tuta mondo. 11. Aŭgusto estas mia plej amata filo. 12. Mono kavata estas pli grava ol havita. 13. Pasezo kaptita estas pli bona, ol aglo kaptota. 14. La soldatoj kondukis la arestitojn tra la stratoj. 15. Li venis al mi tute ne atendite. 16. Homo, kiun oni devas juĝi, estas juĝoto.

1. Вода що пливе є чистійша, чим вода стояча 2. Проходжуючись по улиці, упавім. 3. Коли Никола бє Йосифа, тоді Никола є бючий, а Йосиф є битий. 4. Чоловікови, який згрішив неумисно, легко бог простить. 5. Знайшовши яблоко, з'їві́м його. 6. Упавший чоловік не міг піднестися. 7. Не закидай свому приятелеви, понеже ти більше заслугуєш на догану; він тілько оден збрехавши, підчас коли ти єще тепер завсігди брешеш. 8. Час минувший, вже ніколи не верне; часу будучого ніхто єще не знає. 9. Прийди, очікуиємо тебе збавителю світа. 10. В язиці "Есперанто" ми бачимо будучий язик цілого світа.

11. Августин є мій найлюбійший син. 12. Гроші які маємо, суть важнійші від тих, котрі малисьмо. 13. Злапаний воробець є ліпший, чим орел якого маєся злапати 14. Жовніри провадили арештованих через улицю. 15. Він прийшов до мене зовсім не очікувано. 16. Чоловік якого мають судити, є підсудним (в слідстві).

ЛЄКЦІЯ 30.

La feino (fino).

1. La reĝido, kiu vidis, ke el ŝia buŝo eliris kelke da perloj kaj kelke da diamantoj, petis, ŝin, ke ŝi diru al li, de kie tio ĉi venas. 2. Ŝi rakontis al li sian tutan aventuron. 3. La reĝido konsideris, ke tia kapablo havas pli grandan indon, ol ĉio, kion oni povus doni dote al alia fraŭlino, forkondukis ŝin al la palaco de sia patro, la reĝo, kie li edziĝis je ŝi. 4. Sed pri ŝia fratino ni povas diri, ke ŝi fariĝis tiel malaminda, ke ŝia propra patrino ŝin farpelis de si; kaj la malfeliĉa knabino, multe kurinte kaj trovinte nenium, kiu volus ŝin akcepti, baldaŭ mortis en angulo de arbaro.

Ворожка (конець).

1. Королевич, коли побачив, що

з її уст вийшло кілька перел і кілька деяментів, просив її, щоб сказала йому звідки то походить. 2. Вона оповіла йому цілу свою пригоду. 3. Князь застановився, що така здібність має велику вартість, чи всьо, що можнаби було дати в відвінованю иншій панні, відпровадив її до дому свого батька, короля, де з нею оженився. 4. Але о її сестрі можемо сказати, що зробилась така немила, що її власна мати вигнала від себе; і нещаслива дівчина, набігавшись довго і не знайшла нікого, хтоб хтів її приняти, вкоротці умерла в закутині ліса.

ЛЄКЦІЯ 31.

1. Nun li diras al mi la veron. 2. Hieraŭ li diris al mi la veron. 3. Li ĉiam diradis al mi la veron. 4. Kiam vi vidas nin en la salono, li jam antaŭe diris al mi la veron (aŭ li estis dirinta al mi la veron). 5. Kiam vi venos al mi, li jam antaŭe diros al mi veron (aŭ li estos dirinta al mi la veron; aŭ antaŭ ol vi venos al mi, li diros al mi la veron). 6. Se mi petus lin, li dirus al mi la veron. 7. Mi ne farus la eraran, se li antaŭe dirus al mi la veron (aŭ se li estus dirinta al mi la veron). 8. Kiam mi

venos, diru al mi la veron. 9. Kiam mia patro venos, diru al mi antaŭe la veron (aŭ estu dirinta al mi la veron). 10. Mi volas diri al vi la veron. 11. Mi volas, ke tio, kion mi diris, estu vera (aŭ mi volas esti dirinta le varon).

1. Тепер він мені говорить правду. 2. Вчера він сказав мені правду. 3. Він завсігди говорив правду. 4. Коли побачилисьте нас в великій кімнаті (сальоні), він вже передтим сказав мені був правду. 5. Коли приїдете до мене, він вже попередно скаже мені правду. 6. Колиб я просив його, сказавби мені правду. 7. Не зробивим помилки, колиб був передтим сказав правду. 8. Коли я прийду, скажи мені правду. 9. Коли мій отець прийде, скажи мені передтим правду. 10. Хочу сказати тобі правду. 11. Хочу, щоби то, що виповівім було правдою.

ЛЄКЦІЯ 32.

1. Mi estas amata. 2. Mi estis amata. 3. Mi estos amata. 4. Mi estus amata. 5. Estu amata. 6. Esti amata. 7. Vi estas lavita. 8. Vi estis lavita. 9. Vi estos lavita. 10. Vi estus lavita. 11. Estu lavita. 12. Esti

lavita. 13. Li estas invetota. 14. Li estis invotota. 15. Li estos invotota. 16. Li estus invotota. 17. Esti invotota. 18. Tiu ĉi komercajo estas ĉiam volonte aĉetata de mi. 19. La surtuto estas aĉetita de mi, sekve ĝi apartenas al mi. 20. Kiam via damo estis konstruata, mia domo estis jam longe konstruita. 21. Mi sciigas, ke de nun la ŝuldoj de mia filo ne estos pagataj de mi. 22. Estu trankvila, mia tuta ŝudlo estos pagita al vi baldaŭ. 23. Mia ora ringo ne estus nun tiel longe serĉata, seĝine estus nun tiel lerte kaŝita de vi. 24. Laŭ la projekto de la inĝenieroj tiu ĉi fervojo estas konstruota en la daŭro de du jaroj; sed mi pensas, ke ĝi estos konstruata pli ol tri jarojn. 25. Honesta homo agas honeste. 26. La pastro, kiu mortis antaŭ nelonge (aŭ antaŭ nelonga tempo), loĝis longe en nia urbo. 27. Ĉu hodiaŭ estas varme aŭ malvarme? 28. Sur la komeno inter du potoj staras fera kaldrono; el la kaldrono, en kiu sin trovas bolanta akvo, eliras vaporo; tra la fenestro, kiu sin trovas apud la pordo, la vaporo iras sur la korton.

1. Єсьм люблений. 2. Бувім люблений. 3. Буду люблений. 4. Був-

бим люблений. 5. Будь люблений. 6. Бути любленим. 7. Ти є умитий. 8. Бувісь умитий. 9. Будеш умитий. 10. Бувбись умитий. 11. Будь умитий. 12. Бути умитим. 13. Він буде запрошений. 14. Його заміряють запросити. 15. Його заміряли би запросити. 16. Нехай заміряють запросити. 17. Бути тим, котрого запросять. 13. Той товар є завсігди охочо мною купований. 19. Сурдут є куплений мною, отже належить до мене. 20. Коли твій дім будувався, мій дім був вже давно збудований. 21. Завідомляю, що від сего часу довги моєго сина не будуть плачені мною. 22. Будь спокійний, весь мій довг буде тобі вкоротці заплачений. 23. Мій золотий перстень не бувби тепер так довго шуканий, наколиб не був так зручно тобою захований. 24. Після проєкту інжінєрів, та желізниця має бути збудована в протягу двох літ; але я думаю, що вона будуватися буде більше чим три роки. 25. Чесний чоловік поступає чесно. 26. Пастир, який умер недавно (перед недавним часом, мешкав довго в нашім місті. 27. Чи нині є тепло, чи зимно? 28. На коміні межи двома горшками стоїть желізний котел; з кітла, в я-

кім знаходиться кіпяча вода, виходить пара; через вікно, яке знаходиться побіч дверий, пара іде на подвірє.

ЛЄКЦІЯ 33.

1. Kie vi estas? 2. Mi estas en la ĝardeno. 3. Kien vi iras? 4. Mi iras en la ĝardeon. 5. La birdo flugas en la ĉambro (= ĝi estas en la ĉambro kaj flugas en ĝi). 6. La birdo flugas en la ĉambron (= ĝi estas ekster la ĉambro kaj flugas nun en ĝin). 7. Mi vojaĝas en Hispanujo. 8. Mi vojagas en Hispanujon. 9. Mi sidas sur seĝo kaj tenas la piedojn sur benketo. 10. Mi metis la manon sur la tablon. 11. El sub la kanapo la muso kuris sub la liton, kaj nun ĝi kuras sub la lito. 12. Super la tero sin trovas aero. 13. Anstataŭ kapo li donis al mi teon kun sukero, sed sen kremo. 14. Mi staras ekster la domo, kaj li estas interne. 15. En la salono estis neniu kram li kaj lia fianĉino. 16. La hirundo flugis trans la riveron, ĉar trans la rivero sin trovis aliaj hirundoj. 17. Mi restas tie ĉi laŭ la ordono de mia estro. 18. Kiam li estsis ĉe mi, li staris tutan horan apud la fenestro. 19. Li diras, ke mi estas atenta. 20. Li pe-

tas, ke mi estu atenta, 21. Se vi scius, kiu li estas, vi lin pli estimus. 22. Kvankam vi estas rica, mi dubas, ĉu vi estas feliĉa. 23. Se li jam venis petu lin al mi. 24. Ho, dio kion vi faras! 25. Ha, kiel bele. 26. For de tie ĉi! 27. Fi, kiel abamene! 28. Nu, iru pli rapide!

1. Де ти? 2. Єсьм в огороді. 3. Де ідеш? 4. Іду до огорода. 5. Птах літає в дімнаті (він є в кімнаті, і літає в ній). 6. Птах влітає до кімнати (він є на дворі і влітає до кімнами). 7. Подорожую в Гішпанії. 8. Подорожую до Гішпанії. 9. Сиджу на кріслі і тримаю ноги на лавці. 10. Положивім руку на столі. 11. З під канапи миш побігла під ліжко і тепер бігає під ліжком. 12. Над землею знаходиться повітрє. 13. Замість кави дав мені гербати з цукром, але без сметанки. 14. Стою на дворі (поза домом), а він є в середині. 15. В великій кімнаті не було нікого опріч него і його нарічен ої. 16. Ластівка полетіла через ріку, бо з тамтої сторони ріки знаходились инші ластівки. 17. Я позістаю тут після розказу мого зверхника. 18. Коли був у мене стояв цілу годину при вікні. 19. Він каже, що єсьм уважний. 20. Він просить,

щобим був уважний. 21. Наколиб ти знав хто він такий, більше шанувавбись його. 22. Хотяй ти є богатий, сумніваюсь, чи ти є щасливий. 23 Наколи вже прийшов ,проси його до мене. 24. О, боже, що ти робиш? 25. Ах, як гарно. 26. Проч з відси! 27. Фе, як огидно! 28. Нуж, іди скорше.

ЛЄКЦІЯ 34.

1. La artikolo "la" estas uzata tiam, kiam ni pardas pri personoj aŭ objektoj konataj. 2. Ĉia uzado estas tia sama, kiel en la aliaj lingvoj. 3. La personoj, kiuj ne komprenas la uzadon de la artikolo (ekzemple Rusoj aŭ Ukrainoj, kiuj ne scias alian lingvon krom sia propra), povas en la unua tempo tute ne uzi la artikolon, ĉar ĝi estas oportuna, sed ne necesa. 4. Anstataŭ "la" oni povas ankaŭ diri "l" (sed nur post prepozicio, kiu finigas per vokalo). 5. Vartoj kunmetitaj estas kreataj per simpla kunligado de vortoj; oni prenas ordinare la purajn radikojn, sed, se la bonsoneco aŭ la klareco postulas, oni povas ankaŭ premi la tutat vorton, t. e. la radikon kune kun ĝia gramatika finiĝo. 6. Ekzemploj: skribtablo aŭ skribotablo

(= tablo, sur kiu oni skribas); internacia (= kiu estas inter diversaj nacioj); tutmonda (= de a tuta mondo); unutaga (= kiu dauras unu tagon); unutuaga (= kiu estas en la unua tago); vaparŝipo (= ŝipo, kiu sin movas per vaporo); matenmanĝi, tagmanĝi, vespermanĝi; abonpago (= pago por la abono).

1. Передіменик "la" уживається тоді, коли говоримо о відомих особах або предметах. 2. Уживається його так само як в инших язиках. 3. Особи, які не розуміють уживаня передіменика (нпр. Росіяни або Українці, які не знають иншого язика опріч свого власного), можуть в початках зовсім не уживати передіменика, понеже він є догідний але не конечний. 4. Замість "la" можна також "l" (але лишень по приіменику, який кінчиться на наголос). 5. Слова зложені творяться через просте получене слів поодиноких; звичайно бересся чисті первістки, але наколи відгук або ясність вимагають, можна також взяти ціле слово, то є, первісток разом з його граматичним закінченєм. 6. На пр. стіл до писаня (= стіл, на котрім пишеся); міжнародний (= який є меже ріжними народами); всесвітний

(= цілого світа); однодневний (= який належить до одного дня); пароплав (= шіф, який є порушуваний за помочию пари); снідати, обідати, вечеряти, пренумерата, (= заплата за часопись або книжки).

ЛЕКЦІЯ 35.

1. Ĉiuj prepozicioj por ci mem postulas ĉiam nur la nominativon. 2. Se ni iam post prepozicio uzas la akuzativon, la akuzativo tie dependas ne de la prepozicio, sed de aliaj kaŭzoj. 3. Ekzemple: por esprimi direkton, ni aldonas al la vorto la finan "n"; sekve: tie (= en tiu loko), tien (= ai tiu loko); tiel same ni ankaŭ diras: "la birdo flugis en la ĝardenon, sur la tablon", kaj la vortoj "ĝardenon", "tablon" staras tie ĉi en akuzativo ne ĉar la prepozicioj "en" kaj "sur" tion ĉi postulas, sed nur ĉar ni volis esprimi direkton, t. e. montri, ke la birdo sin ne trovis antaŭe en la ĝardeno aŭ sur la tablo kaj tie flugis, sed ke ĝi de alia loko flugis al la ĝardeno, al la tablo (ni volas montri ke la ĝardeno, kaj tablo ne estis la loko de la flugado, sed nur celo de la flugado); en tiaj okazoj ni uzus la finiĝon "n" tute egale ĉu ia prepozicio

starus aŭ ne. 4. Morgaŭ mi veturos Parizon (aŭ en Parizon). 5. Mi restos hodiaŭ dome. 6. Jam estas tempo iri domen. 7. Ni disiĝis kaj iris en diversajn flankojn: mi iris dekstren, kaj li iris maldekstren. 8. Flanken, sinjoro. 9. Mi konas neniun en tiu ĉi urbo. 10. Mi neniel povas kompreni, kion vi parolas. 11. Mi renkontis nek lin, nek lian fraton (aŭ mi ne renkontis lin, nek lian fraton.)

1. Всі приіменики самі собою рядять, вимагають завсігди тілько наіменика. 2. Єсли уживаємо коли по приіменику чинника, то тут чинник не залежить від приіменика, але від инших причин. 3. На пр. щоби висказати напрям, додаємо до слова закінченє **"n"**, отже: там (в тім місци), там (до того місця); так само говоримо також: "птах полетів до огороду, на стіл", і слова "огороду" "стіл" суть тут ужиті в чиннику не для того, що приіменики **"en"** і **"sur"** вимагають того, але длятого, що хотілосьмо висказати напрям, т. є. показати, що птах не знаходився передтим в огороді або на столі і там літав, але що він з иншого місця полетів до огороду, до стола (хочемо показати, що город і стіл не були місцем лі-

таня, але тілько цілею літаня); в таких случаях уживалибисьмо закінченя **"n"** зовсім однаково, чи буввби ужитий якийнебудь приіменик, чи ні. 4. Завтра їду до Парижа. 5. Зістану нині в дома. 6. Вже час іти до дому. 7. Розійшлисьмося і пішлисьмо в ріжні сторони: я пішов на право, а він пішов на ліво. 8. На бік, пане! 9. Я не знаю нікого в тім місті. 10. Я ніяк не можу зрозуміти, що ти говориш. 11. Не здибавєм ані його, ані його брата.

ЛЄКЦІЯ 36.

1. Se ni bezonas uzi prepozicion kaj la senco ne montras al ni, kian prepozicion uzi, tiam ni povas uzi la komunan prepozicion "je". 2. Sed estas bone uzadi la vorton "je" kiel eble pli malofte. 3. Anstataŭ la vorto "je" ni povas ankaŭ uzi akuzativon sen prepozicio. 4. Mi ridas je lia naiveco (aŭ mi ridas pro lia naiveco, aŭ mi ridas lian naivecon). 5. Je la lastra tojo mi vidas lin ĉe vi (aŭ: la lastan fojon). 6. Mi veturis du tagojn kaj unu nokton. 7. Mi sopiras je mia perdita feliĉo (aŭ: mian perditan feliĉan). 8. El la dirita regulo sekvas, ke se ni pri ia verbo ne scias, ĉu ĝi postulas post si la aku-

zativon (t. e. ĉu ĝi estas aktiva) aŭ ne, ni povas ĉiam uzi la akuzativon. 9. Ekzemple, ni povas diri "obei al la patro" kaj "obej la patron" (anstataŭ "obei je la patro). 10. Sed ni ne uzas la akuzation tiam, kiam la klareco de la senco tion ĉi malpermesas; ekzemple: ni povas diri "pardoni al la malamiko "kaj" pardoni la malamikon", sed ni devas diri ciam "pardoni al la malamiko lian kulpon".

1. Коли треба нам уживати приіменика, а сенс в реченю не каже нам якого приіменика ужити, тоді можемо ужити загального приіменика **"je"**. 2. Але добре є уживати слова **"je"** наколи можна якнайрідше. 3. Замість слова **"je"** можемо також уживати чинника без приіменика. 4. Сміються з його наївности. 5. Послідний раз бачу його в тебе. 6. Їхавім два дні і одну ніч. 7. Тужу за своїм утраченим щастєм. 8. З висказаного правила виходить, що єсли о дієслові не знаємо, чи розпоряджує він чинником (то є, чи є чинним) чи ні, можемо завсігди ужити чинника. 9. На пр. можемо сказати "бути послушним вітцеви" і "бути послушним вітця". 10. Але не уживаємо чинника тоді,

коли ясний склад реченя забороняс се; на пр. можемо сказати: "простити ворогови", і "простити ворога", але мусимо завсігди говорити "вибачити ворогови його провину".

ЛЄКЦІЯ 37.

1. Ia, ial, iam, ie, iel, ies, io, iom, iu. 2. La montritajn naŭ vartojn ni konsilas bo ne ellerni, ĉar el ili ĉiu povas iam fari al si grandan serion da aliaj pronomoj kaj adverboj. 3. Se ni aldonas al ili la literon "k", ni ricevas vortojn demandajn aŭ rilatajn; kia, kial, kiam, kie, kiel, kies, kio kiom, kiu. 4. Se ni aldonas la literon "t", ni rivacas vortojn montritajn; tia, tial, tiam, tie, tiel, ties, tio, tiom, tiu. 5. Aldonante la literon "ĉ", ni ricevas vortojn komunajn: ĉia, ĉial, ĉiam, ĉie, ĉiel, ĉies, ĉio, ĉiom, ĉiu. 6. Aldonante la prefikson "nen", ni ricevas vartojn neajn: nenia, nienial, nenian, nenie, neniel, nenies, nienie, neniam, neniu. 7. Aldonante al la vartoj montraj la vorton "ĉi", ni ricevas montron pli proksiman; ekzemple: tiu (pli malproksima), tiu ĉi (aŭ ĉi tiu) (pli proksima); tie (malproksime), tie ĉi aŭ ĉi tie (proksime). 8. Aldonante al la vortoj demandaj la vorton

"ajn", ni ricevas vortojn sendiferencajn: kia ajn, kial ajn, kiam ajn, kie ajn, kiel ajn, kies ajn, kio ajn, kiom ajn, kiu ajn. 9. Ekster tio el la diritaj vortoj ni povas ankoraŭ fari aliajn vortojn, per helpo de gramatikaj finiĝoj kaj aliaj vortoj (sufiksoj); ekzemple, tiama, ĉiama, kiuma, tiea, ĉi tiea, tieulo, tiamulo k. t. p. (kaj tiel plu).

1. Якийсь, для якоїсь причини, колись, десь, якось, чийсь, щось, кількoнебудь, хтось. 2. Повизше наведених 9 слів поручуємо добре вивучитись, понеже кожде з них може вже зробити собі більшу серію инших заіменників і прислівників. 3. Наколи додамо до них літеру "k", отримаємо слова питайних або бажальні: які, длячого, коли, де, як, чи, що, кілько, хто. 4. Єсли додамо літеру "t", одержимо слова всказуючі: такі, длятого, тоді, там, так, того, то, тілько, той. 5. Додаючи літеру "ĉ", одержуємо слова спільні: всілякий, для всякої причини, завсгди, всюди, всяким способом, всіх, всьо, кожде число, кождий. 6. Додаючи пень "nen" одержуємо слова заперечаючі: жадний, для ніякої причини, ніколи, ніґде, ніяк, нічий, нічого, ніхто. 7. Додаючи до

вскazуючих слів “ĉi”, одержуємо близший всказ: на пр. тамтой, (дальше), той (близше), там (дальше), тут (близше). 8. Додаючи до питаних слів “ain”, одержуємо слова неозначені: якийнебудь, для чогонебудь, колинебудь, денебудь, якнебудь, чийнебудь, щонебудь, кількoнебудь, хтонебудь. 9. Опріч того з повисших слів можемо єще робити инші вирази за помочею закінчень граматичних і инших висловів (приростків); на пр. тогочасний, завсігди будучий, (який що до числа) тамтейший, тутешний, тут бувший, тогочасний чоловік і т. д.

ЛЄКЦІЯ 38.

1. Lia kolero longe dauris. 2. Li estas hodiaŭ en kolera humoro. 3. Li koleras kaj insultas. 4. Li fermis kolere la pordon. 5. Lia filo mortis kaj estas nun malviva. 6. La korpo estas morta, la animo estas senmorta. 7. Li estas morte malsana, li ne vivos pli, ol unu tagon. 8. Li parolas, kaj lia parolo fluas dolĉe kaj agrable. 9. Ni faris la kontrakton ne skribe, sed parole. 10. Li estas bona parolanto. 11. Starante ekstere, li povis vidi nur la eksteran flankon de nia domo. 12. Li loĝas ekstero la urbo. 13.

La ekstero de tiu ĉi homo estas pli bona, ol lia interno. 14. Li tuj faris, kion mi volis, kaj mi dankis lin por la tuja plenumo de mia deziro. 15. Kia granda brulo! kio brulas! 16. La fera bastono, kiu kuŝis en la forno, estas nun brule varmeza. 17. Ĉu li donis al vi jesan respondon aŭ nean? 18. Li eliris al le dormoĉambro kaj eniris en la manĝoĉambron. 19. La birdo ne forflugis: ĝi nur deflugis de la arbo, alflugis al la domo kaj surflugis sur la tegmenton. 20. En mia skribotablo sin trovas kvar tirkestoj. 21. Liaj lipharoj estas pli grizaj, ol liaj vangharoj.

1. Його гнів тревав довго. 2. Він є нині в гнівнім гуморі. 3. Він гнівається і клене. 4. Він гнівно замкнув двері. 5. Його син умер і тепер є мертвий. 6. Тіло є смертельне, дух є несмертельний. 7. Він є смертельно хорий, він не пережиє більше, чим оден день. 8. Він говорить і його мова пливе солодко і приємно. 9. Ми зробилисьмо умову не писемно, але устно. 10. Він є добрий бесідник. 11. Стоючи на дворі, він міг бачити тільки поверхову часть нашого дому. 12. Він мешкає за містом. 13. Поверховність того чоловіка є лучша від його внутра.

14. Він зараз зробив що хотівім і я подякувавім йому за те, що зараз сповнив мою охоту. 15. Який великий огонь! що то горить? 16. Желізна палиця, яка лежала в печи, є тепер горяча як огонь. 17. Чи дав тобі потверджуючу чи заперечуючу відповідь? 18. Вийшов зі спальні і ввійшов до їдальні. 19. Птиця не відлетіла, тілько злетіла з дерева, прилетіла до дому і полетіла на дах. 20. В моїм бюрку є чотири шуфляди. 21. Його вуса суть сивійші, чим його фаворита.

ЛЄКЦІЯ 39.

1. Teatromanto ofte vizitas la teatron kaj ricevas baldaŭ teatrojn manierojn. 2. Kiu okupas sin je meĥaniko, estas meĥanikisto, kaj kiu okupas sin je ĥemio, estas ĥemisto. 3. Diplomatiston oni povas ankaŭ nomi diplomato, sed fizikiston oni ne povas nomi fiziko, ĉar fiziko estas la nomo de la scienco mem. 4. La fotografisto fotografis min, kaj mi sendis mian fotografaĵon al mia patro. 5. Glaso de vino estas glaso, en kiu antaŭe sin trovis vino, aŭ kiun oni uzas por vino; glaso da vino estas glaso plena je vino. 6. Alportu al mi metron da nigra drapo (metro de

drapo signifus metron, kiu kuŝis sur drapo, aŭ kiu estas uzata por drapo). 7. Mi aĉetis dekon da ovoj. 8. Tiu ĉi rivero havas ducent kilometrojn da longo. 9. Sur la bordo de la maro staris amaso da homoj. 10. Multaj birdoj flugas en la aŭtuno en pli varmajn landojn. 11. Sur la arbo sin trovis multe (aŭ multo) da birdoj. 12. Kelkaj homoj sentas sin la plej feliĉaj, kiam ili vidas la suferojn de siaj najbaroj. 13. En la ĉambro sidis nur kelke da homoj. 14. "Da" post ia vorto montras, ke tiu ĉi vorto havas signifon de mezuro.

1. Театроман часто відвідує театри і скоро переймає театральні манєри. 2. Хто займаєся механікоз, той є механік, а хто займається хемією, той є хемік. 3. Диплъомата можна також назвати "фізіко", поневже "фізіко" є назва самої науки. 4. Фотограф відфотографував мене і я післав свою фотографію своєму батькови. 5. Шклянка від вина се є шклянка в якій знаходилося передтим вино, або якої уживаєся до вина; шклянка вина, сеє повна шклянка вина. 6. Принеси мені метер чорного сукна (метер від сукна означавби метер, який лежав на сукні, або який уживається до су-

кна). 7. Купивім оден десяток яєць. 8. Та ріка має 200 кільометрів довгости. 9. На березі моря стояв гурт людей. 10. Богато птиць відлітає осінню до теплійших країв. 11. На дереві було дуже богато птиць. 12. Деякі люди чуються найщасливійшими, коли бачуть нужду своїх сусідів. 13. В кімнаті сиділо тілько кілька людей. 14. **"Da"** по якімсь слові означає, що то слово має значінє міри.

ЛЄКЦІЯ 40.

1. Mia frato ne estas granda, sed li ne estas ankaŭ malgranda: li de meza kresko. 2. Li estas tiel dika, ke li ne povas trairi tra nia mallarĝa pordo. 3. Haro estas tre maldika. 4. La nokto estis tiel malluma, ke ni nenion povis vidi eĉ antaŭ nia nazo. 5. Tiu ĉi malfreŝa pano estas malmola, kiel ŝtono. 6. Malbonaj infanoj amas turmenti bestojn. 7. Li sentis sin tiel malfeliĉa, ke li malbenis la tagon, en kiu li estis naskita. 8. Mi forte malestimas tiun ĉi malnoblan homon. 9. La fenestro longe estis nefermita; mi ĝin fermis, sed mia frato tuj ĝin denove malfermis. 10. Rekta vojo estas pli mallonga, ol kurba. 11. La tablo staras malrekte

kaj kredeble baldaŭ renversiĝos. 12. Li staras supre sur la kampon. 13. Malamiko venis en nian landon. 14. Oni tiel malhelpis, al mi, ke mi malbonigis mian tutan laboron. 15. La edzino de mia patro estas mia patrino kaj la avino de miaj infanoj. 16. Sur la korto staras koko kun tri kokinoj. 17. Mia fratino estas tre bela knabino. 18. Mi vidis vian avinon kun ŝiaj kvar nepinoj kaj kun mia nevino. 20. Lia duonpatrino. 21. Mi havas bonon kaj bovinon. 22. La juna vidvino fariĝis denove fianĉino.

1. Мій брат не є великий, але не є так малий: є середнього зросту. 2. Він є так грубий, що не може пересунутись через наші вузкі двері. 3. Волос є дуже тонкий. 4. Ніч була так темна, щосьмо нічого не могли виділи, навіть перед своїм носом. 5. Той черствий хліб є так твердий, як камінь. 6. Злі діти люблять мучити звірята. 7. Чувся так нещасливим, що проклинав день, в котрім уродився. 8. Я дуже погорджую тим підлим чоловіком. 9. Вікно було довго отворене; я замкнув його, але брат мій зараз відтворив його. 10. Проста дорога є коротша, чим крива. 11. Стіл стоїть криво і певно зараз упаде. 12. Він

стоїть на горі і дивиться в діл на поле. 13. Неприятель прийшов до нашого краю. 14. Так мені перешкаджували, що піпсувім всю свою роботу. 15. Жена моєго батька є моєю матірею і бабкою моїх дітей. 16. На подвірю стоїть когут з двома курками. 17. Моя сестра є дуже гарна дівчина. 18. Моя тета є добра женщина. 19. Бачивім твою бабку з її чотирма внуками і з моєю сестріницею. 20. Його мачоха є моєю братовою. 21. Я маю бика і корову. 22. Молода вдова зістала наново зарученою.

ЛЄКЦІЯ 41.

1. La tranĉilo estis tiel malakra, ke mi ne povis tranĉi per ĝi la viandon kaj mi de vis uzi mian poŝan tranĉilon. 2. Ĉu vi havas korktirilon, por malŝtopi la botelon? 3. Mi volis ŝlosi la pordon, sed mi perdis la ŝlosilon. 4. Ŝi kombas al si la harojn per arĝenta kombilo. 5. En somero ni veturas per diversaj veturiloj, kaj en vintro ni veturas per glitveturilo. 6. Hodiaŭ estas bela frosta vetero, tial mi prenos miajn glitiloin kaj iros gliti. 7. Per hakilo ni hakas, per segilo ni segas, per fosilo ni fosas, per kudrilo ni ku-

dras, per tondilo ni tondas, per sonarilo ni sonoras, per fajfilo ni fajfas. 8. Mia skribilaro konsistas el inkujo, sablujo, kelke da plumoj, krajono kaj inksorbilo. 9. Oni metis antaŭ mi manĝilaron, kiu konsistis el telero, kulero, tranĉilo, forko, glaseto por brando, glaso por vino kaj telertuketo. 10. En varmega tago mi amas promeni en arbaro. 11. Nia lando venkos, ĉar nia militistaro estas granda kaj brava. 12. Sur kruta ŝtuparo li levis sin al la tegmento de la domo. 13. Mi ne scias la lingvan hispanan, sed per helpo de vortaro hispana-germana mi tamen komprenis iem vian leteron. 14. Sur tiuj ĉi vastaj kaj herboriĉaj kampoj paŝtas sin grandaj brutaroj, precipe aroj da bellanaj ŝafoj. .

1. Ніж був так тупий, що не мігім краяти ним мяса і мусівім ужити мого сцизорика. 2. Чи маєш коркотяг, щоб відкоркувати бутельку? 3. Хотів'м замкнути двері, але згубивім ключ. 4. Вона чеше своє волосє срібним гребенем. 5. Літом їздимо ріжними повозами, а зимою саньми. 6. Нині є красна морозьна погода, длятого візьму свої лижви і піду совгатись. 7. Сокирою рубаємо, пилою ріжемо, ножицями

стрижемо, дзвоном дзвонимо, свистуном свищемо. 8. Мої прибори до писаня складаються з каламаря, пісочника, кількох пер, олівця і бібули. 9. Передімною положено столове накритя, яке складалося: з таліра, лижки, ножа, віделця, килішка до горівки, шклянка до вина і серветки. 10. В горячий день люблю проходжуватись в лісі. 11. Наша держава побідить, понеже наше військо є велике і відважне. 12. По простій драбині виліз на дах дому. 13. Не знаю гішпанського язика, але при помочи словаря гішпансько-німецького однак зрозумівім дещо з твого листа. 14. На тих широких і богатих в трави полях пасуться великі стада худоби, головно стада овець з красною вовною.

ЛЄКЦІЯ 42.

1. Vi parolas sensencaĵon, mia maiko. 2. Mi trinkis teon kun kuko kaj konfitaĵo. 3. Akvo estas fluidaĵo. 4. Mi ne volis trinki la vinon, ĉar ĝi enhavis en si iian suspectan malklaraĵon. 5. Sur la tablo staris diversaj sukeraĵoj. 6. En tiuj ĉi boteletoj sin trovas diversaj acidoj: vinagro, sulfuracido, azotacido kaj aliaj. 7. Via vino estas nur ia abomena aci-

daĵo. 8. La acideco de tiu ĉi vinagro estas tre mal forta. 9. Mi manĝis bonogustan ovaĵon. 10. Tiu ĉi granda altaĵo ne estas natura monto. 11. La alteco de tiu monto ne estas tre granda. 12. Kiam mi ien veturas, mi neniam prenas kun mi multon da pakaĵo. 13. Ĉemizojn, kolumojn, manumojn kaj ceterajn similajn objektojn ni nomas tolaĵo, kvankam ili ne ĉiam estas faritaj el tolo. 14. Glaciaĵo estas dolĉa glaciigita frandaĵo. 15. La riĉero de tiu ĉi homo estas granda, sed lia malsaĝeco estas ankoraŭ pli granda. 16. Li amas tiun ĉi knabinon pro ŝia beleco kaj boneco. 17. Lia heroeco tre plaĉis al mi. 18. La tuta supraĵo de la lago estis kovrita per naĝantaj folioj kaj diversaj aliaj kreskaĵoj. 19. Mi vivas kun li en granda amikeco.

1. Говориш зле мій приятелю. 2. Пивім гербату з тісточком і конфітурами. 3. Вода є плином. 4. Не хотів'м пити вина, понеже міститесь в нім підозріваючий бруд. 5. На столі стоять ріжного рода цукор. 6. В тих фляшечках знаходяться ріжні квасп: оцет, квас сірчаний, квас салітровий і инші. 7. Твоє вино є тілько якоюсь відражаючою квасотою. 8. Квасність того оцту є ду-

же мала. 9. Ївім смачну яєчницю. 10. То велике взнесене не є натуральною горою. 11. Високість тої гори не є дуже велика. 12. Коли куда їду, ніколи не беру з собою богато пакунків. 13. Сорочки, ковнірці, манкети і инші подібні предмети називаємо білизною, хотяй вони не завсігди роблені з полотна. 14. Морожене (лід з цукром) є солодкою замороженою присмакою. 15. Богатство того чоловіка є велике, але його дурнота є єще більша. 16. Він любить дівчину задля її красоти і доброти. 17. Його богатерство дуже подобалося. 18. Ціла поверхня озера була покрита пливаючими листками і ріжними иншими рослинами. 19. Я живу з ним в великій приязни.

ЛЄКЦІЯ 43.

1. Patro kaj patrino kune estas nomataj gepatroj. 2. Petro, Anno kaj Elizabeto estas miaj gefratoj. 3. Gesinjoroj N. hodiaŭ vespere venos al ni. 4. Mi gratulis telegrafe la junajn geedzojn. 5. La gefianĉoj staris apud la altaro. 6. La patro de mia edzino **estas mia bopatro, mi estas la bofilo, kaj mia patro estas la bopatro de mia endzino.** 7. Ĉiuj parencoj de

mia endzino estas miaj boparencoj, sekve ŝia frato estas mia bofrato, ŝia fratino estas mia bofratino; mia frato kaj fratino (gefratoj) estas la bogefratoj de mia edzino. 8. La edzino de mia nevo kaj la nevino de mia edzino estas miaj bonevinoj. 9. Virino, kiu kuracas, estas kuracistino; edzino de kuracisto estas kuracistedzino. 10. La doktoredzino A. vizitis hodiaŭ la gedoktorojn P. 11. Li ne estas la visto, li estas lavistinedzo. 12. La filoj, nepoj kaj pranepoj de reĝo estas reĝidoj. 13. La hebreoj estas Izraelidoj, ĉar ili devenas de Izraelo. 14. Ĉevalido estas nematura ĉevalo, kokido — nematura koko, bovido — nematura bovo, kirdido — nemataura birdo.

1. Батько і мати разом називаються родичами. 2. Петро, Анна і Єлисавета суть моїми родителями. 3. Фамілія Н. прийдуть вечером до нас. 4. Повіншувавім телеграфічно новозаслюбленим. 5. Наречені стали коло вівтаря. 6. Батько моєї жени є моїм тесцем, я є його зятем, а мій батько є тесцем мої жени. 7. Всі кревні моєї жени суть моїми повинованими, отже її брат є моїм шваґром, її сестра моєю братовою; мій брат і сестра суть шваґром і бра-

товою моєї жінки. 8. Жена мойого сестрінця і сестрінниця моєї жінки суть моїми близшими кревняками. 9. Женщина, яка лічить є лікарем; жена лікаря і "курацістедзіно". 10. Докторова А. відвідала нині доктора П. 11. Він не є прачкар, він є муж прачки. 12. Сини, внуки і правнуки короля суть королятами. 13. Жиди суть Ізраелітами, понеже походять від Ізраеля. 14. Лоша є недорослий кінь, курятко — недоросла курка, теля — недоросла корова, пташок — недоросла птиця.

ЛЄКЦІЯ 44.

1. La ŝipanoj devas obei la ŝipestron. 2. Ĉiuj loĝantoj de regno estas regnanoj. 3. Urbanoj estas ordinare pli ruzaj ol vilaĝanoj. 4. La regnestro de nia lando estas bona kaj saĝa reĝo. 5. La Parizanoj estas gajaj homoj. 6. Nia provincestro estas severa, sed justa. 7. Nia urbo havas bonajn policanojn, sed ne sufiĉe energian policestron. 8. Luteranoj kaj Kalvinanoj estas kristanoj. 9. Germanoj kaj Francoj, kiuj loĝas en Rusujo, estas Rusujanoj, kvankam ili ne estas Rusoj. 10. Li estas nelerta kaj naiva provincano. 11. La loĝantoj de unu regno estas samregnanoj, la

loĝantoj de unu urbo estas samurbanoj, la konfesantoj de unu religio estas samreligianoj. 12. Nia regimentestro estas por siaj soldatoj kiel bona patro. 13. La botisto faras botojn kaj ŝuojn. 14. La lignisto vendas lignan, kaj la lignaĵisto faras tablojn, seĝojn kaj aliajn lignajn objektojn. 15. Steliston neniu lassas en sian domon. 16. Verkisto verkas librojn, kaj skribisto simple transkribas paperojn. **17. Ni havas diversajn** servantojn: kuiriston, ĉambristinon, infanistinon kaj veturigiston. 18. La riĉulo havas multe da mono. 19. Mulsaĝulon ĉiu batas. 20. Timulo timas eĉ sian propran ombron. 21. Li estas mensogisto kaj malnoblulo.

1. Матрози мусять слухати капітана. 2. Всі мешканці держави суть горожанами. 3. Міщане суть звичайно хитрійші від селян. 4. Самодержавець нашого краю є добрий і мудрий король. 5. Парижани суть веселі люди. 6. Наш начальник провінції є грізний, але справедливий. 7. Наше місто має добру поліцію, але не досить енергічно поліцмайстра. 8. Лютерани і кальвіни суть християне. 9. Німці і Французи які мешкають в Росії суть зросійщині.

хотяй не є Росіянами. 10. Він є незручний і наївний націоналіста. 11. Мешканці одної держави суть всіпівземляками, мешканці одного міста всипівгорожани, визнавці одної релігії — всипіввизнанцями. 12. Наш вожд полку є для своїх жовнірів так як добрий отець. 13. Швець робить чоботи і черевики. 14. Доставця спродає дерево, а столяр робить столи, крісла і инші домашні знаряди. 15. Відважний моряк втопився в морю. 16. Писатель пише книжки, а писар по просту переписує папери. 17. Маємо ріжну службу: кухаря, кімнатну дівчину, няньку і фірмана. 18. Богач має богато гроший. 19. Дурня всі бють. 20. Боягуз боїться навіть своєї власної тіни. 21. Він є брехун і безличник.

ЛЄКЦІЯ 45.

1. Mi aĉetis por la infanoj tableton kaj kelke de seĝetoj. 2. En nia lando sin ne trovas montoj, sed nur montetoj. 3. Tuj post la hejto la forno estis varmega, post unu horo ĝiestis jam nur varma post du horoj ĝiestis jam tute malvarma. 4. En somero ni trovas malvarmeton en densaj arbaroj. 5. Li sidas apud la tablo kaj dormetas. 6. Mallarĝa vo-

jeto kondukas tratiu ĉi kampo al nia domo. 7. Sur la vizaĝo mi vidis ĝojam rideton. 8. Kun bruo oni malfermis la pordegon, kaj la kaleŝo enveturis en la korton. 9. Tio ĉi estis jam ne simpla pluvo, sed pluvego. 10. Grandega hundo metis sur min sian antaŭan piedegon kaj mi de teruro ne sciis, kion fari. 11. Antaŭ nia militistaro staris granda serio da pafilegoj. 12. Jehanon, Nikolaon, Erneston, Vilhelmon, Marion.

1. Купивім для дітей столик і кілька крісел. 2. В нашім краю нема гір тілько горбки. 3. Зараз по напаленю печ був горячий, по годині був тілько теплий, а по двох годинах був вже зовсім зимний. 4. Літом знаходимо холод в густих лісах. 5. Він сидить коло стола і дрімає. 6. Вузка дорога провадить через то поле до нашого дому. 7. На його твари бачивім веселий усьміх. 8. З криком відтворено браму і віз вїхав на подвіре. 9. То був вже не простий дощ, але злива. 10. Великий пес положив на мене свою передну лапу і я зі страху не знав що робити. 11. Перед нашим військом стояв великий ряд армат. 12. Іван, Николай, Ернест, Василь, Мариян.

ЛЕКЦІЯ 46.

1. En la kota vetero mia vesto forte malpuriĝis; tial mi prenis broson kaj purigis la veston. 2. Li paliĝis de timo kaj poste li ruĝiĝis de honto. 3. Li fianĉiĝis kun fraŭlino Berto; post tri monatoj estos la edziĝo; la edziĝa soleno estos en la nova preĝejo, kaj la edziĝa festo estos en la domo de liaj estontaj bogepatroj. 4. Tiu ĉi maljunulo tute malsaĝiĝis kaj infaniĝis. 5. Post infekta malsano oni ofte bruligas la vestojn de la malsanulo. 6. Forigu vian fraton, ĉar li malhelpas al ni. 7. Ŝi endziniĝis kun sia kuzo, kvankam ŝiaj gepatroj volis ŝin endzinigi kun alia persono. 8. En la printempo la glacio kaj la neĝo fluidiĝas. 9. Venigu la kuraciston, ĉar mi estas malsana. 10. Li venigis al si el Berlino multajn librojn. 11. Mia onklo ne mortis per natura morto, sed li tamen ne mortigis sin mem, kaj ankaŭ estis mortigita de neniu; unu tagon promentante apud la-reloj de fervojo, li falis sub la radojn de veturanta vagonaro kaj mortiĝis. 12. Mi ne pendigis mian ĉapon sur tiu ĉi arbeto; sed la vento forblovis de mia kapo la ĉapon, kaj ĝi flugante, pendiĝis sur la branĉoj de la arbe-

to. 13. Sidigu vin (aŭ sidiĝu), sinjoro! 14. La janulo aliĝis al nia militistaro kaj kuraĝe batalis kune kun ni kontraŭ miaj malamikoj.

1 В болотнисту слоту моє убранє дуже занечистилось; длятого взявім щітку і очистив його. 2. Він збілів зі страху, а пізнійше почервонів зі встиду. 3. Він заручився з панною Бертою; за три місяці буде слюб, урочистість слюбу відбудеся в новій церкві, а весіля буде в домі його бувшого тесця. 4. Той старець зовсім здурнів і здитинячів. 5. По заразливій хоробі часто палять убранє хорого. 6. Віддали (прожени звідси) твого брата, понеже він перешкаджає нам. 7. Вийшла замуж за свого козина, хотяй її родичі хотіли видати її за иншу особу. 8. На весні сніг і леди розтоплюються. 9. Приведи лікаря, бо я хорий. 10. Він спровадив собі з Берліна богато книжок. 11. Мій вуйко не вмер натуральною смертею, але однак не забився сам і також не був ніким забитий; одного дня проходжуючись попри желізничі шини, впав під колеса їдучого потягу і забився. 12. Я не повісив своєї шапки на тім дереві; лиш вітер звіяв з моєї голови шапку і вона, літаючи, повисіла на

галузях дерева. 13. Сідай пане! 14. Молодець прилучивсь до нашого війська і відважно боровсь разом з нами проти нашого ворога.

ЛЄКЦІЯ 47.

1. Bovino, ĉevalo kaj hundo komencis disputi, kiun el ili mastro plej amas. 2. "Certe min, diras la ĉevalo: mi trenas plugilon kaj erpilon por li, mi veturigas lignon el arbaro, li veturas kun mi urbon. 3. Kion li farus sen mi? 4. "Ne, la mastro plej amas min, diras la bovino, mi nutras per lakto tutan lian familion. 5. Ne, li min plej amas, murmuras hundo, mi gardas lian havaĵan. 6. La mastro ekaŭdis tiun ĉi disputon kaj diras: "Cesu vi desputi; ĉiuj vi estas necesaj al mi kaj ĉiu el vi estas bona sur sia loko.

1. Корова, кінь і пес стали сваритися, кого з них господар найбільше любить. 2. Певно що мене, каже кінь, я тягну для нього плуг і борону, вожу дрова з ліса, зі мною він їздить до міста. 3. Що робивби він без мене? 4. Ні, господар мене найбільше любить, говорить корова, я кормлю молоком всю його семю. 5. Ні, він найбільше мене любить,

промуркотів собака, я стережу його господарства. 6. Учув се господар і говорить: Перестаньте ви сваритись, всі ви потрібні мені і кождий з вас добрий на своїм становищи.

ЛЄКЦІЯ 48.

1. En la daŭro de kelke da minutoj mi aŭdis du pafojn. 2. La pafado daŭris tre longe. 3. Mi eksaltis de surprizo. 4. Mi salatas tre lerte. 5. Mi saltadis la tutan tagon de loko al loko. 6. Lia hieraŭa parolo estis tre bela, se dla tro multa parolado lacigas lin. 7. Kiam vi ekparolis, ni atendis aŭdi ion novan, sed baldaŭ ni vidis, ke ni trompiĝis. 8. Li kantas tre belan kanton. 9. La kantado estas agrabla okupo. 10. La diamanto havas belan brilon. 11. Du ekbriloj de fulmo, trakuris tra 'la malluma ĉielo. 12. La domo, en kiu oni lernas, estas lernejo, kaj la domo, en kiu oni preĝas, estas preĝejo. 13. La kuiristo sidas en la kuirejo. 14. La kuracisto konsilis al mi iri en ŝvitbanejon. 15. Magazeno, en kiu oni vendas cigarojn, aŭ ĵambro, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarejo; skatoléto aŭ alia objekto, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarujo; tubeto, en kiun oni metas ciga-

ron, kiam oni ĝin fumas, estas cigaringo. 16. Skatolo, en kiu oni tenas plumojn, estas plumujo. 17. En la kandelingo sidis brulanta kandelo. 18. En la poŝo de mia pantalono mi portas monujon, kaj en la poŝo de mia surduto mi portas paperujon; pli grandan paperujon mi portas sub la brako. 19. La Rusoj loĝas en Rusujo kaj la Germanoj en Germanujo.

1. В протягу кількох мінут вчувім два вистріли. 2. Стрілянина тревала досить довго. 3. Підскочивім з несподіванки. 4. Я скачу дуже зручно. 5. Скакавім цілий день з місця на місце. 6. Його вчорайша мова була дуже красна, але за довге говорене убезсиляє його. 7. Коли ти заговорив сподівалисьмося щось нового почути, але в коротці побачилисьмо, що ми ошукалися. 8. Він співає дуже гарну пісню. 9. Співане є приємне занятє. 10. Діямент має гарний полиск. 11. Дві блискавиці перебігли по темнім небі. 12. Дім в якім учаться, є школа, а дім в якім моляться є церков. 13. Кухар сидить в кухни. 14. Лікар радив мені іти до лазні. 15. Магазин, в якім спродають цигара, або кімната, в якій тримають цигара, є цигаретовня, пудел-

ко або инший предмет, в якім держиться цигара є цигаретова складня, рурка, в яку пхаєсь циґара є циґарнічка. 16. Пуделко, в якім передержуєсь пера, є перником. 17. В ліхтарі була горіюча свічка. 18. В кишені моїх споденъ ношу пулярес, а в кишені мого сурдута ношу другий, теку ношу під пахою. 19. Росіяни мешкають в Росії, а Німці в Німеччині.

ЛЄКЦІЯ 49.

1. Ŝtalo estas fleksebla, sed fero ne estas fleksebla. 2. Vitro estas rompebla kaj travidebla. 3. Ne ĉiu kreskaĵo estas manĝebla. 4. Via parolo estas tute nekomprenebla kaj viaj leteroj estas ĉiam skribitaj tute nelegeble. 5. Rakontu al mi vian malfeliĉon, ĉar eble mi povos helpi al vi. 6. Li rakontis, al mi historion tute ne kredeblan. 7. Ĉu vi amas vian patron? 8. Kia demando! komprenenble, ke mi lin amas. 9. Mi kredeble ne povas veni al vi hodiaŭ, ĉar mi pensas, ke mi mem havos hodiaŭ gastojn. 10. Li estas homo ne kredinda. 11. Via ago estas tre laŭdinda. 12. Tiu ĉi grava tago restos por mi ĉiam memorinda. 13. Lia edzino estas laborema kaj ŝpa-

reba, sed ŝi estas ankaŭ tre babilema kaj eksitiĝas ofte ĉe la plej malgranda bagatelo; tamen li estas tre pardonema, li ne portas longe la koleron kaj li tute ne estas venĝema. 15. Li estas tre kredema; eĉ la plej nekredeblajn aferojn, kiujn rakontas al li la plej nekredindaj homoj, li tuj kredas. 16. Centimo, pfenigo, kaj kopeko estas moneroj. 17. Sablero enfalis en mian okulan. 18. Li estas tre purema, kaj eĉ unu polverorn vi ne trovos sur la vesto. 19. Unu fajrero estas sufiĉa, por eksplodigi pulvon.

1. Сталь є круха, але желізо не є крухе. 2. Шкло є крухе і прозорне. 3. Не кожда рослина є їдальна (можна їсти). 4. Твоя мова є зовсім не зрозуміла, а твої листи завсігди суть писані нечитко. 5. Скажи мені про своє нещастє, може зможу тобі помочи вдечім. 6. Оповів мені історію не зовсім імовірну. 7. Чи любиш свого батька. 8. Яке питанє! розуміється, що люблю його. 9. Правдоподібно не буду міг прийти нині до тебе, мишлю, що сам буду мав гості. 10. Він є чоловіком не достовірним. 11. Ваш поступ є дуже похвальний. 12. Той важний день зістане для мене завсігди памятним.

13. Його жена є дуже працьовита і ощадна, але також богато говорить і кричить. 14. Він є дуже гнівний і ображується при найменшій дурниці; однак дуже скоро перестає гніватись, не держить довго гніву і зовсім не є мстивий. 15. Він є дуже легко вірний, навіть найнеімовірним річам, які оповідають йому неімовірні люде, зараз вірить. 16. Цент, феник і копійка суть монети. 17. Зерно піску впало в моє око. 18. Він є дуже порядний і навіть малого порошка не знайдете на його убраню. 19. Одної іскри досить, щоб спричинити вибух пороху.

ЛЄКЦІЯ 50.

1. Ni ĉiuj kunvenis, por priparoli tre gravan aferan; sed ni ne povis atingi ian rezultaton, kaj ni disiris. 2. Malfeliĉo ofte kunigas la homojn, kaj feliĉo ofte disigas ilin. 3. Mi disŝiris la lateron kaj disjetis ĝiajn pocetojn en ĉiujn angulojn de la ĉambro. 4. Li donis al mi manon, sed mi ĝin tuj redonis al li. 5. Mi foriras, sed atendu min, ĉar mi baldaŭ revenos. 6. La suno rebrilas en la klara akvo de la rivero. 7. Mi diris al la reĝo; via reĝa moŝto, pardonu min! 8. La sufikso "um"

ne havas difinitan signifon, kaj tial la (tre malmultajn) vortojn kun "um" oni devas lerni, kiel simplajn vortojn; ekzemple: plenumis, kolumo, manumo. 9. Mi volonte plenumis lian deziron. 10. En malbona vetero oni povas facile malvarmumi.

1. Ми всі зійшлися, щоб обговорити дуже важну справу; але не моглисьмо осягнути жадного результату і розійшлисьмося. 2. Нещасте дуже часто єднає людий, а щасте часто роз'єднує їх. 3. Пірвавім лист і розкинувім його кавалками по всіх кутах кімнати. 4. Він дав мені гроші, але я не зараз звернув йому. 5. Я відходжу, але чекай на мене понеже зараз вертаю. 6. Сонце відбиваєсь в чистій воді річки. 7. Сказавім королеви: ваша королевська величність простіть мені! 8. Придаток **"um"** не має означеного значіня і тому слів на **"um"** треба научитись як простих слів; на пр. сповняти, ковнір, манкет. 9. Охочо сповнивім його волю. 10. В злу погоду можна легко перестудитись.

дають політичних прав .15
Др. Цаменгоф Есперанто ?
Анґело Караро. Визволення без Бога й церкви (в друку) .15

ЩО МИ ОТРИМАЛИ З КРАЮ!

Велика мапа України .75
О. Н. Рік на Великій Україні $1.00
В. Винниченко. Відродження Нації, том І. ІІ. ІІІ. $5.00
Велика кольорова мапа України .50
Твори В. Винниченка І.—XII. $10.00
Держава і революція .30
Азбука комунізма $1.25
Чергові завдання Сов. Росії .10
Ст. Ковалів. Громадські промисловці .75
Д. Лукіянович. За кадильну $1.00
Моя популярність .90
Пан Природа .50

Замовлення і гроші шліть на адресу:

HOLOS PRAWDY

Book Publishers

BOOK STORE

119 East 7th St., New York, N. Y.